

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UGCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP
Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

Burilleanu, a Nemzeti Bank kormányzója cáfolja az újabb kamatláb emeléséről szóló hírt

Bukarest, június 6.

Mi is megírtuk azt a hírt, hogy a Nemzeti Bank a kétszeri emelés után a hivatalos kamatlábat ismét emelni akarja. A kamatláb emeléséről szóló hírek általá-

nos konsternációt keltettek és ez az oka annak, hogy Burilleanu bankkormányzó magához hívatta a sajtó képviselőit és

nyomatékosan megcáfolta az újabb emelésről szóló híreket.

Diplomáciai konfliktus Oroszország és Lengyelország között

Varsó, június 6.

Lengyelország és Oroszország között kitört a diplomáciai konfliktus, amely mindkét részről olyan szokatlant ingerültséggel jár, hogy a komolyabb lépésekre is sor kerülhet. A konfliktus tulajdonképpen oka jelentéktelennek látszik, s nem lehetetlen az sem, hogy Oroszország csak ürügyként ragadta meg arra, hogy a diplomáciai affér során más irányú politikai sikereket arasson.

A georgiai emigránsok a napokban ünnepelték meg függetlenségük kikiáltásának tíz éves évfordulóját. Ebből az alkalomból az orthodox örmények, ahol Európában csak tömegesebben laktak együtt, ünnepségeket rendeztek s méltatták a nap jelentőségét. Ezt az ünnepélyt Varsóban is megtartották, ahol egyéb-

ként Georgiának hivatalos megbízottja is van. A lengyel kormány köteles udvariasságból képviseltette magát ezen az ünnepélyen.

Ebből keletkezett a konfliktus.

Oroszország szovjetellenes tüntetésnek vette azt a tényt, hogy a lengyel kormány hivatalosan is részt vett a georgiai ünnepélyen s a varsói szovjet követ nyomban tiltakozását jelentette be olyan erőyes hangú jegyzékben, amelyre a lengyel kormány sem válaszolhat a szokásos udvarias formában.

Illetékes helyen komoly konfliktustól tartanak.

Elnapolták a kamara üléseit

Bukarest, június 6.

A kamara, amelyet arra való tekintettel, hogy a nemzetközi mezőgazdasági kongresszus a kamara épületében tartja üléseit, ma délután még ülést tartott, amelyen részleteiben is megszavazták a CFR újjászervezéséről szóló törvényt. Miután még két kisebb jelentőségű törvényjavaslatot letárgyaltak, az elnök a kamara üléseit keddig elnapolta.

Kiélesedett a görög-török flottaversengés

Athén, június 6.

A görög-török flottaversengés kiélesedett. Az egykori Göben német cirkáló, mely jelenleg a törököké, egymaga erősebb mint az egész görög flotta. Azonkívül a németeknél még dreadnoughtot is rendeltek. A görögök viszont Franciaországban tengeralattjárókat és torpedórombolókat rendeltek.

Bocu Sever bánsági minisztert támadták a szenátusban

Bukarest, június 6.

Mosoju tábornok mindinkább fenyegetéskévé nőve ki magát a szenátusnak. Állandóan interpellál s hol többé, hol pedig kevésbé abszurd, vagy felfújt vádakkal és esetekkel áll elő, amelyeket a liberális párt ellenőrző szerepének hangsúlyozására bizáncias rabulisztikával lovagol ki. A tegnapi ülésen a többség hurogással fogadta az erkölcshíráskodásnak ezt

az alapos megtestesülését, aki ezuttal Maniu miniszterelnököt interpellálta Bocu Sever bánsági miniszternek a „Cele teri Crisuri”-ban megjelent egy cikkével kapcsolatban. A bánsági miniszter ugyanis elvitatta a regáltól Nagyrománia megteremtésének az érdemét s ezzel az erdélyi románság

érzelmeinek kifejezőjéhez, egyetért-e ezzel a fel fogással, amelyet kabinetjének egy tagja írásban fejtett ki.

Bocu Sever szót kér, ami ellen Mosoju hevesen tiltakozik, minthogy magától a miniszterelnöktől kért felvilágosítást, amikor pedig az elnök mégis megadja a szót a bánsági miniszternek, a tábornok elhagyja felháborodottan az üléstermet.

Bocu miniszter ezután kifejti, hogy az inkriminált cikket másfél esztendővel ezelőtt írta, de különben sem volt szándékában sérteni sem Ferdinánd királyt, sem Brătianu Jonel emléket s becsülni a hadsereg szerepét az egyesülés művében. Felolvassa a cikket, ami után Averescu tábornok bejelenti, hogy most már ő is csatlakozik Mosoju tábornok interpellációjához. Alimanisteanu liberális botrányt provokál azzal a kijelentéssel, hogy nem kér szót Mackensen parlamentjében. A viharos szócsatározás közepette az elnök kétszer is rendreutasítja a sértő kifejezéseit.

Bacu Sever további kimagyarázkodása után Costinescu, Bukarestnek volt liberális polgármestere, a főváros jelenlegi tanácsát támadja, majd megszavazzák a CFR-nek nyújtandó öt milliárdos költségről szóló törvényjavaslatot és még néhány kisebb jelentőségű javaslatot.

Megszakadtak az optánspöri tárgyalások

C. Davilla visszautasította a magyar delegáció követelését

Bukarest, június hó 6.

A bukaresti lapok bécsi jelentések alapján újból elkedvetlenítő híreket közölnek az optánsperéről. A Lupta szerint a román és magyar bizottságok között

ismét megszakadnak a tárgyalások.

mert Magyarország olyan követeléseket támasztott a kedvező mederben folytatott tárgyalások sorrendjén, amelyeket Románia semmi szín alatt sem teljesíthet. A magyar delegáció ugyanis azt kérte, hogy Románia nemcsak a kártérítési összeg megfizetésére vállaljon kötelezettséget, hanem fizesse meg a kamatokat is egészen addig, amíg a kártérítést teljes egészében ki nem egyenlítetté.

Miután a román delegáció álláspontja szerint ezt a feltételt C. Davilla visszautasította, az optánspör tárgyalásai megszűntnek tekinthetők. Az ügy tehát újból a Népszövetséghez kerül, ahol azonban csak az őszi ülészak megkezdése után tűzik ki napirendre.

Technikai okok miatt szakadtak félbe a tárgyalások.

Budapesti jelentés szerint az optánspörben beállott újabb fordulat nem jelenti a tárgyalások végleges megszakítását. A tárgyaló bizottságok azért voltak kénytelenek a két nappal ezelőtt megkezdett üléseiket félbeszakítani, mert Citta Davila, a román delegáció vezetője még nem kapta meg Bukarestből a szükséges utasításokat.

MAI SZÁMUNK 12 OLDAL

AZ ÓRA

*

Korán reggel. A házmesterné sőpri az udvart, valahol ébresztő óra csörög és az egyik ablakból horkolás hallatszik.

— Légy oly jó, — ez az első szava, — huzd félre a függönyt.

Hát igen, ez az. Ez így megy már évek óta. Ezzel az ablakfüggönnyel mérjük a jóságomat minden reggel.

Vagyis, keljek fel az ágyból, botorkáljak az ablakig, huzzam félre a függönyt, hogy megnézhessük, a fali óra mennyit mutat?

Azután vissza megint, óvatosan, nehogy feldőljenek a székek és e barbár zajjal felkeltem a gyermekocsi bérlejtét.

Tulajdonképpen megmondhatnám így, látatlanba is, hogy hány óra van. A ház különféle zajaiból és a szomszédok variációs hortyogásából pontosan tudom, hogy háromnegyed hat. De hát az asszony bizalmatlan, neki óra kell, neki látványosság kell, hajnali kaland. Majd meg is mondom neki az ezüstlakodalmunkkor. Addig azonban béke velünk.

Felgyújthatnám a villanyt is, még egyszerűbb. Am akkor biztosan felébredne a kocsi-lakó és én talicskázhatnék egy óra hosszat.

Tehát felkelek, odamegyek a függönyhöz, félrehúrom és rögtön megtudjuk, hogy szép az idő, csak ugyan háromnegyed hat van, a jóságom pedig 30 fokot mutat, árnyékban.

Ezzel vissza a számfészekbe.

— Még alhatunk, pipikém, — mondom óriási gyengéden.

Házasságunk első idejében ugyan nem aludtunk ilyenkor újra el, de hát, ma már a harmadik időnként tartunk, (ez már a harmadik bérlelt a gyermekocsi) és ilyenkor bizony már csak inkább alszik az ember, no meg az emberné is.

De az asszony nyugtalanodik, látom, hogy csak szinleli az alvást.

— Oly furcsán ketyeg az az óra, — mondja egyszer csak.

Fülelek, a jóságom is résen van már.

— Nem tudok elaludni tőle, — mondja tovább.

— Légy oly jó, állítsd el.

Hm. Gondolkozom. Mitől áll meg egy óra?

Azt hiszem, ha innen az ágyból belelőnék, menten megállana.

De ettől viszont az összes Nagyok is felébrednének. Tehát nem jó, tehát fel kell megint kelni.

Kibujok az ágyból, neki az órának és kiszedem a kerekeit.

Csend.

— Na most nem jár, — mondom kicsit kajánul, — most aludjunk.

Egyszer csak hallom, hogy az asszony csendesen zipog, nyöszörög. Odanézek, valóban sir. Titokban azonban figyeli, hogy látom-e, hogy ő mostan szenved?

Látom, hogyne látnám. El vagyok keseredve magam is.

— Ti férfiak, — kezdi aztán, — ti mindent olyan brutálisan csináltok...

Elhül bennem a vér, vajjon mi sült ki ebből?

— Nem kellett volna egészen elállítanod azt az órát... — mondja tovább, — így nem tudok aludni, ha egyáltalán nem jár.

Vagy úgy! Most meg ez a baj!

— Nézd, fiam, — suttogom, — az óra nem jár, vagy kussol. Másként nem lehet. Az óra brutális, nem én.

Kis szünet. Aztán megint az asszony, mert csak így szép a házaset, felváltva beszélgetni.

— Légy jó és indítsd meg újra. Borzasztó ez a nagy csend.

Hogy mi a borzasztó, arról ugyan én egész mást tudnék mondani, de inkább hagyjuk.

Inkább nekilódulok megint, ki az ágyból, neki annak a gaz órának, megolajozom a kerekeit, hogy másképp ketyegjen, belerakom, megindítom, üsse kő, megint jár, — mert esküszöm, hogy inkább össze-
rakok ötven faliórát, mintsem, hogy az asszonyi szerkezetet kíséreljem meg széjjelszedni, az asszonyi szé-
szélyt megérteni!

De aztán gyorsan vissza kellett feküdnöm az ágyba, mert hirtelen nagy lázam lett, — a jóságom felszökött egészen 130 fokra!

Nagy Árpád

40 millió vagyon
felett rendelkezik a

**MUNKÁSOK
ROKKANTEGYLETE**

Lépjen be rögtön, nehogy
öreg napjaira koldul-
nia kelljen!

Beiratkozni lehet:

BRASSÓ, sétatéri állomáson
Garay Ernő, fiókegyleti pénztárnoknál.
3146

Voicu Nătescu mégis győzött

A brassómezei tanácsot már feloszlatták, a városi tanács feloszlátása pedig küszöbön áll

Bukarest, június 6.

A brassómezei tanács feloszlátását már kimondta a belügyminiszterium, a városi tanács feloszlátása ügyében még nincs határozat. Voicu Nătescu ma kijelentette Hans Otto Rothnak, hogy

egészen bizonyosra vehető a városi tanács feloszlátása is, mivel a tanács ellen felhozott 17 vádpont közül hetet elfogadott a Consiliul Superior

és ez alapon a belügyminiszterium kiállíthatja a feloszlátást kimondó végzést. Jelen pillanatban tárgyalások folynak az interimár bizottság összeállításáról.

Voicu Nătescu szerint a városi tanács interimár bizottságának kilenc tagja közül öt román tag lesz, két magyar és két német.

Ha az interimár bizottság névsora kész lesz, elkészül a tanács feloszlátását kimondó végzés, illetve királyi kézirat is.

Voicu Nătescu ur tehát győzött. Beülhet a brassói városházára is. Az a meggyőződésünk azonban, hogy ebből a győzelemből sokkal több morális kár származik a kormányra, mint amennyi egyéni haszon a nagy diadalból Voicu Nătescu urra és helyi barátaira háramlik.

A gyergyószentmiklósi 400 holdas havasi legelő ügyének folytatása

A békásiak külön törvényt csinálnak önmaguknak
Furcsa történelmi igazságok

Gyergyószentmiklós, jun. 6.

Legutóbb ott hagytuk el a gyergyószentmiklósi közbirtokosság tulajdonát képező 400 holdas laposhavasi legelő ügyét, hogy számtalan hivatalos ajtón kopogtatás és huzavona után, miniszteri rendeletre, a csikvármegyei gazdasági főfelügyelő egyelőre és elvben igazságot szolgáltatott, lehet, hogy már nem tudott kitérni az igazság elől, a békásiak azonban gyakorlatban tovább bitangolták a szentmiklósiak tulajdonát képező legelőt.

A közbirtokosság természetesen, nem elégedett meg az elvi jogszolgáltatással, s a miniszteri rendelkezésre hivatkozva, végre május hó 29-én Madaras Sándor közbirtokossági elnök és Sándor Elek határbíró jelenlétében.

Netolján rendőrkapitány a közbirtokosságot most már másodízben, karhatalommal, birtokba helyezte.

A másodszori birtokbাহelyezés napjának délutánján Sándor Elek egy határőrrel, a még mindig ott legelő 22 darab békási marhát behajtotta Szentmiklósi, a közbirtokosság csordájával pedig a pásztrok megkezdtek a legeltetést. Így a közbirtokosság, ha később is, jogos tulajdonához jutott.

A miniszter intézkedése
csak szappanbuborék maradt.

Ekkor azt hitte a szentmiklósi közbirtokosság, hogy immár a békásiak is belenyugodtak a változatlanba, a kérdéses laposhavasi legelő ügye békés útra terelődött. De a békásiak nem azért érzik magukat fölényben, hogy holmi miniszteri, vagy alsóbb hatósági rendeletet respektáljanak. Ők, amint a példa mutatja, céljainknak megfelelően és alkalmakhoz mérten törvényt tesznek, ha kell kaszával, doronggal s aztán a többit lássa az, akinek szeme, és hallja, akinek füle vagyon:

Mert alig, hogy 2 napig békésen legelészett a szentmiklósi csorda, május 30-án

vagy kétszáz kimentek a békásiak
Laposhavasára s az ott legelő csordából 33 szarvasmarhát behajtottak a községi házához.

majd később egy kertbe rekesztették megtorlasképpen, azért, mert a szentmiklósiak is így cselekedtek. Az nem számít, hogy a szentmiklósi közbirtokosság szabályszerűen járt el, lévén a legelőterület a törvényes tulajdona.

Két határőr-diplomata kiküldése.

Június 1-én a szentmiklósi közbirtokosság ifj. Both János és időse Both József nevű két emberét követnek küldte a békásiakhoz, hogy a jogtalanul behajtott marhák kiadására szólítsák fel a felbujított embereket.

Hajlandóknak nyilatkoztak kiadni a behajtott állatokat, melyeket egyébként hűségese ellátnak élelemmel, ha a szentmiklósiak kiadják a behajtott 22 darab borjút, visszafizetik a multkor behajtott 3 ló kiváltásáért fizetett 10 ezer lejt és ha megfizetik a behajtott állatok által elfogyasztott takarmány árát.

Közben-közben a diplomáciai feltételek során kifejezésre juttatta egy-egy nevesebb történetíró, hogy

a magyarok a hibásak, mert arra a havasra a szentmiklósiak jogtalanul tartanak igényt, mivel ők azt 1848-ban vérrel harcolták ki maguknak.

Ha még soká tart ez az állapot, bizonyára akadnak történetírók, akik Erdély, Bánát, Besszarabia összes magántulajdont képező területeit eltulajdonítják e labilis történelmi igazság alapján.

Mit mond az egyik békási pap?

Alkalmam volt a napokban egy pártatlan békási görög katolikus lelkésszel beszélgetni. Kijelentette az ügyről való beszélgetésünk során, hogy a békásiak közül százan sincsenek, akik ezt a teljesen jogtalan ügyet erőszakolják. Ez a csekélyke tömeg sem hibás, annyiban, hogy 2-3 vezető elbolondította őket, sőt még most is bujtogatja, mikor pedig a törvényes igazsággal szemben már többé képtelenek lesznek dacolni, a vezetők félre állnak és az elbolondított nép fogja a kurtát húzni.

A gyergyószentmiklósiak Soponar békási albirót, a pénztárnokot és Cojocar hollói pap deputátot emlegetik, akik biztatják a tudatlanokat és vezetik a biztos örvény, a kikerülhetetlen veszély felé. Mert az igazság a gyergyószentmiklósi közbirtokosság oldalán van, ez kétségtelen és a hatalom nem lesz olyan botor, hogy elfogult vezetőknek, ügyvédi furfangoknak, furkóbotnak adjon igazat.

Csak az igazságszolgáltatás, a békeség-csinálás ne jöjjön későn, mert máris véres verekedésekről hoznak hírt a havasjárók és e hó 4-én 10 csendőrből álló gurabékási járőr látogatott el Laposhavasába, amely járőr látogatásról biztosat tudni még nem lehet.

Talán csak nem akarja Cojocar ur újra harctérre változtatni azt a helyet, amelyet egy évtizeddel ezelőtt oly sok szép magyar, román, orosz, német, fiatal ártatlan vére öntözött a szebb jövőért, emberi szabadságért?

T. Imets Béla.

Astra Apolló Mozgó

Csütörtök, pénteken fut utoljára
a szenzációs sikert aratott

Tiltott csókok szigete

című film.

Szombattól ismét egy szenzációs film lesz
vetítve amely száz százalékkal szebb és
jobb, mint „A sárga lilom”.

Öfensége a hordár

(Die Beide Seehunde) lesz vetítve.
HANNS JUNKERMANN, MARY KID,
WERNER PITSCHAU.

Megkezdődtek a népszövetségi tárgyalások

A hármass bizottság előterjesztette jelentését

Madrid, június 6.

A spanyol fővárosban megérkezett népszövetségi delegátusok szerdán udvariassági látogatást tettek a királyi udvarban. Később meglatogatták sorban a kormány tagjait is.

A tanács érdemleges tárgyalásai csütörtökön délelőtt féltizenkét órakor kezdődtek meg. A kiküldött kisebbségi hármassbizottság terjesztette elő jelentését, ami egyben javaslat is a kisebbségi panaszok elintézésének gyakorlati megoldására. Megállapítható, hogy a kérdéssel kapcsolatos ellenfelek semmit sem enyhültek s így minden valószínűség szerint heves viták lesznek.

A kisebbségi kérdésben közvetlenül érdekelt delegátusok egyelőre teljesen tájékozatlanok a helyzettel, mert még jelen pillanatban sem lehet tudni, hogy Angliát Chamberlain képviseli-e a tanácsülésen, vagy nem. Londoni hírek szerint az új angol kormány egyáltalában nincs megelégedve a hármass bizottság jelentésével s így valószínű Chamberlain felváltása, hiszen ő volt a jelentés értelmi szerzője. Ujabb jelentések azt hozzák hírül, hogy Chamberlain elmaradása biztosnak tekinthető. Ha ez igaznak bizonyul, úgy a madridi tanácsülés végre hozhat kedvezőbb meglepetéseket is a kisebbségnek az eddigi genfi ülésezéseknél.

Szombaton teszi le az esküt a MacDonald-kormány

London, június 6.

MacDonald kabinetjének tagjai szombaton délelőtt jelennek meg a windsori kastélyban, hogy letessék az esküt a betegeskedő V. György király kezébe. A kormány hivatalos listáját csak az eskütétel után hozzák nyilvánosságra.

Ugy hírlik, hogy MacDonald az év végéig a liberálisok segítségével meg akarja szavaztatni a parlamenttel a bányák nacionalizálásáról szóló törvényt, hogy ezzel elejét vegye ennek a konfliktusnak, amely a kollektív szerződések lejáratával fenyeget.

Robert Cecil lesz Anglia népszövetségi megbízottja.

A Daily Telegraph szerint eldöntött dolognak tartják, hogy Chamberlain többé nem fogja képviselni Angliát a Népszövetségben. A Manchester Guardian lord Robert Cecil ajánlja a brit birodalom népszövetségi képviselőjének azzal, hogy személyének úgy a bel- mint külföldön nagy tekintélye van. Ezzel egyidejűleg Cecil Berlinben előadást tartott, amelyben hangoztatta, hogy a MacDonald kormánytól Európa békéje a legkitünőbb eredményeket várhatja el.

Szenvedélyes vita folyt az Ugirban a kényszeregyezségi törvény tervezete körül

A gyáriparosok jelentékeny módosításokat követelnek

Bukarest, június 6.

Az UGIR választmánya tegnap ülést tartott, amelyen többek között a kényszeregyezségi eljárás bevezetéséről szóló törvényjavaslatot is megvitatták. Az elnök után a legtöbb felszólaló is a javaslat ellen foglalt állást. A Bankszindikátus nevében dr. Gyárfás Elemér szenátor hasonlóképpen úgy találta, hogy a kényszeregyezségi eljárásnak a törvényjavaslat szerinti megvalósítása veszélyezteti a hitelezők érdekeit.

A kereskedelmi és iparkamarák egy része is ellene nyilatkozott a törvényjavaslat intézkedéseinek, amelyeket egyébként Junian igazságügyminiszter jelentékenyen módosítani fog az érdekelt testületek tanulmányai alapján, mielőtt a parlament elé terjeszti a javaslatot. A módosítások főként arra irányulnak,

hogy meggátolják a kereskedők részéről a visszaéléseket.

Igy két évig terjedhető börtönbüntetéssel akarják sújtani azt a kereskedőt, aki a hitelezők megkárosítására nem létező hitelezőket tüntet fel, avagy elferdíti tényleges helyzetét.

Ugyanez a büntetés vár azokra is, akik elősegítik a sikkasztási manővereket. Ezenkívül a kényszeregyezséget kérő adósnak igazolnia kell, hogy legalább 3 év óta tisztességes kereskedelmet folytatott. A törvényszék a delegált bíró referátuma alapján dönt afelől, hogy hozzájárul-e a kényszeregyezséghez, avagy elrendeli a csődöt, de a hitelezők kisebbsége is formulázhat olyan kifogásokat, amelyek miatt nem teljesíti a bíróság a kényszeregyezséget illető kérelmet. Általában gyökeres részlet-módosításokon fog a tervezet átmenni, amíg a parlament elé kerül.

A kolozsvári Közgazdasági Bank betétesei nem akarják engedni, hogy a tömeggondnok minden pénzt elharácsoljon

Kolozsvár, június 6.

A botrányos körülmények között megbukott Közgazdasági és Jelzálog bank hitelezői és betétesei tegnap este a kolozsvári iparkamara nagytermében gyűlést tartottak. Klein Miksa dr. ismertette a csődömeggondnok el-

számolását, amely szerint

a bank öt millió lejt érő ingatlanainak eladásáért a csődtömeg gondnoka 3 és fél millió lejt költséget számított fel.

Ez a gazdálkodás a legsúlyosabb mértékben veszélyezteti a betétesek és a követelők érdekeit, viszont a bank felszámolásának költségei még emelkedni fognak a folyamatba tett kisebb pörök és eljárások miatt. Éppen ezért azt javasolta, hogy a betétesek a maguk jól felfogott érdekében indítsanak pert a csődtömeggondnok ellen, hogy 12 millió lejt kitevő követeléseikből menthessék a menthetőt. A betétesek közgyűlése nem határozott a javaslat fölött, hanem úgy döntött, hogy a

további lépések megtétele előtt a jövő hét keddjén új közgyűlést tartanak

és csak akkor határoznak.

Az új értekezlet viharosabbnak ígérkezik.

Városi tisztviselők a vádlottak padján

Kolozsvár, június 6.

A kolozsvári törvényszék harmadik szekciója ma délelőtt kezdte meg a megvesztegetéssel vádolt városi tisztviselők bünpörének a tárgyalását. A vádlottak padján Peptea György dr., a városi adóhivatal volt főnöke, továbbá Juncan és Morariu városi adóhivatali tisztviselők s végül néhány piaci árus ül.

A feljelentést a fővádlottak ellen Jakab József piaci árus adta be még két évvel ezelőtt, s

azzal vádolta meg Peptea adóhivatali főnököt, hogy 4000 lej értékű árut csikart ki tőle, hogy a piacon jobb helyet kaphasson.

Hasonló értelmű vádakot emeltek Weisz Józsefné és Kiss Dávidné piaci árusok is. A vádlottak padján ülő piaci árusok ellen ezért folyik az eljárás, mert részesek az adóhivatali tisztviselők megvesztegetésében.

A vádlottak egyhanguan azt vallották, hogy csak a törvényes illetékeket szedték be mindeniktől és a kapott összegekről szabályszerű nyugtát adtak. A tanúk azonban ellenük vallanak és igazolják, hogy

pénzben és áruban is fogadtak el különböző összegű megvesztegetési összegeket.

A tárgyalásra mintegy ötven tanut idéztek be. Ítélethozatalra csak az összes tanúk kihallgatása után kerül a sor.

**A hónap kezdetén:
ne felejtsük el, a tavaszi harisnya-
eladást Foith-nál**

Filke visszament a vadonba...

Közelről láttam az emberevőt

Kassa, június 6.

Ma ismertem meg Filke Sándort. Elmény volt, felejthetetlen, rejtélyes, csodálatos élmény.

Eddig csak a tárgyalóteremből ismertem Filkét, a rablógyilkost, az emberevőt.

★

Valami helyszíni szemlét tartott a bíróság a Chvala Bohun. Ez a hegy körülbelül olyan, mint a Zergehegy Pozsony mellett. A Chvala Bohu 10-12 kilométernyire van Kassától.

Gyönyörű, napsütéses időben viszi két autó az öt cigányt. Janó Gyula és Grulyo Barnabás egy lánchoz kötve. Filke, Rybár Béla és Rybár Jenő külön-külön.

Az autók a hegy tövénél állanak meg. Jött még négy autó, kettőben a hivatalos személyek, kettő pedig újságírókkal van tell.

Ott ülnek megvásárolva a cigányok az autókban. És a szemük csillog. Gyerekesen, boldogan, naívan csillog. A soffőr minden mozdulatát áhítattal lesik. Finom zenészfűlűk a motor berregését hallgatja. Előttük a rét, viruló, virágos, végtelen mező.

A cigányok szinte viháncolnak.

Filke szeme majd kiugrik a boldogságtól. Mikor kiszáll az autóból játszadozva, taktusban rázni Lezdi a bilincseit és mint öreg cimborájára, ránevet az ügyészre.

★

Ott állunk az országuton, egy kis kocsmá van néhány lépéssel arrébb. Mig a hatósági személyek mindenfelét megbeszélnek, bemegyek a kocsmába.

— Mit lehet itt enni?

— Csak kolbászt.

— Adjon öt arasznyit és öt kenyeret, meg néhány cigarettát.

Viszem az elemőzsiát, meg a szívnivalót. Az ügyész megengedi, hogy odaadjam a cigányoknak. No fiúk, itt a zaba, kell?

Igen, kell nekik.

Mindegyik megköszöni szépen. Szimplán, cigányosan, alázatosan, hálással.

Csak Filke nem köszön. Elveszi és rámnéz. Mosolyog.

★

Egyszer egy kávéházban, hajnaltájt, a cibalmos rajtacsipett, amint titokban megcsókoltam a velem levő „tündér” vállát. És huncutosan, egyetértően, kedvesen felém nevetett.

Filke nem mondta: köszönöm. Csak rámnézett és mosolygott. A cibalmos jutott eszembe.

Ez a Filke olyan derűsen, huncutosan, barátságosan tud mosolyogni, ahogyan én még sosem láttam.

— Filke mosolygott.

A mosolyának faszcináló hatása volt, ellenállhatatlanul felvidít, huncut hatása. A következő másodpercben már mosolygott a szigorú államügyész is és ő is végigkínálta cigarettával a cigányokat. — Ugyanazokat a cigányokat, akikre néhány nap múlva kötelet fog kérni... Mosolygott Krejci, a csendőr is, mindenki mosolyog...

Móricz dr., elnök ur a Chvala Bohu alján barátságosan megcsipí a rablógyilkos és emberevő Filke állát.

Mindenki nevet. A nap süt.

★

A cigányok vígan szívják, fújják a füstöt. Megyünk felfelé a hegyen.

Filke egyszerre elhúzza összehilincselte kezét a fegyházortól. Az riadtan kap utána, de már késő. Filke megtette, amit akart: letépett az utszéli bokorról egy levelet. Maga elé tartja. Nézi.

Most nem mosolyog.

★

Janó Gyula mindent vall. Ő a bírák kedvence. Ő az osztály réme, a tanárok liblingje. Filke Sándor (igazi nevén Janó Kálmán) a bátyja, — Janó mohón, szinte kéjjel vall ellene.

Filke sohasem vall Janó ellen. Mikor Janó maga mondja, hogy ő is résztvevett valamiben. Filke beszéll vele: „Te nem voltál ott. Én egyedül voltam ott.”

En nem tehetk róla, de ez a Janó nekem nagyon antipikus. En egyesegyedül azért, mert a testvére ellen képes vallani, felakasztanám őt, — Filke helyett.

★

Leírhatatlan az a grandiózus fölény, az a gunyos, kedélyes pimaszság, ahogyan Filke az egész társaságot kezeli.

Bel- és külföldi

vasuti jegyek,

hálókocsijegyek, visumok mérsékelt áron

ARONSOHN-nál

Azt mondja az elnök:

— Hát te előtte nem volt szent az emberi élet? Nem tudad azt, hogy az ember Isten teremtménye?

Filke ránéz és a szemébe nevet:

— És a csirke nem Isten teremtménye? Móricz dr. elnök erre nem felel.

★

Olyan kicsiny és vékony ez a Filke, mint egy tizenhatéves gyermek. De micsoda idegek, micsoda energia!

Filke az atavizmus, Filke az őstermészet. — A visszavadult ember. A farkas.

Filke az ember, akiben feléledt az őserdők hívó szava és állattá lett.

H. G.

A miniszterelnök lefújta a hadügyminisztérium azon tervét, hogy öt évre visszamenőleg újra sorozzák az északerdélyi untauglichokat

Csak azokat vizsgálják felül, akik ellen konkrét feljelentés érkezett be

Bukarest, június 6.

A hadügyminisztérium ujratorozási rendelete, mely szerint az északerdélyi megyékben öt évre visszamenőleg újra sorozni fogják a már egyszer alkalmatlanoknak talált katonaköteleseket, érthető izgalmat keltett országsserte. Az izgalom annál is inkább indokolt volt, hiszen a hadügyminiszter kijelentése szerint ez az ujratorozási rendelet rövidesen a többi megyékre is megjelent volna.

A máramarosi képviselők közül Biltiu, Brebán esperes, Fischer Tivadar és dr. Ilie Lázár öb izben interveniáltak a hadügyminiszternél, anélkül, hogy eredményt értek volna el az ügyben. A hadügyminiszter megerőltetett eredeti álláspontja mellett, az északerdélyi megyék összes untauglichait felülvizsgálta, akár érkezett ellenük konkrét feljelentés, akár nem.

A máramarosi képviselők akkor a miniszterelnököt keresték fel és újból hangoztatták,

hogy teljesen igazságtalan ez a hadügyminiszteri rendelet, hiszen könnyen lehetséges, hogy az öt évvel ezelőtt alkalmatlanokká vált hadkötelesek közül talán már néhányan annyira megerősödtek, hogy most esetleg alkalmasok lennének katonai szolgálatra, viszont ma már megházasodtak, kereskedésük van, családot alapítottak és ha ma be kellene vonulniok katonának, ezzel existenciájukat tennék tönkre és családi tűzhelyüket dűlnék fel.

A miniszterelnök a máramarosi képviselők kérésére érintkezésbe lépett a hadügyminiszterrel és ma kijelentette Biltiu képviselőnek, hogy sikerült a hadügyminisztert rábíni arra, hogy az ujratorozási rendeletét részben vonja vissza.

Csupán azon untauglichokat fogják felülvizsgálni, akik ellen konkrét feljelentés érkezett be a hadügyminiszteriumba és a négy említett megyében járásokint csak stichpróbákat fognak tartani az untauglichok között.

Forrongás egy nagyvárad bankfiókban

A Marmarosch bankház nagyvárad fiókjánál megbírságolják azt a tisztviselőt, aki sok nyomtatványt használ és végkielégítés nélkül dobálnak ki évtizedes tisztviselőket

Persze kisebbségiek az áldozatok - Tud-e Blanc Arisztid Gaerfler aligazgató garázdálkodásairól?

Nagyvárad, június 6.

Balázs Albert a Marmarosch Bank excévezetője már nem fiatalember, borotvált fején csupa ősz hajszál gyülekezik. Nem is öreg ember Balázs Albert, hiszen alig volt több husz esztendőnél, amikor elindult a nagy háborúba és nem volt még több harmincnál, amikor egy fogolyvonaton Szibéria jeges mezőiről visszaérkezett Európába, aztán haza.

Nagyváradon van a hazája Balázs excévezetőnek, aki tíz esztendőig volt pénztárfőnöke az előkelő Marmarosch banknak s összeköttetései, munkája, személyes ismeretsége mindezenre csak hasznára volt az új fióktintézetnek, hiszen Váradon van és volt éppen elég takarékpénztár, nem kellett hívni a szomszéd-ból még egyet. A Marmarosch fiók szépen szuperált és gyönyörűen működik ma is Nagyváradon, nagy ügyforgalma van, szeretik, szívesen keresik fel a román Rotschild, Blanc Arisztid vállalatát és nem lehet azt mondani, hogy válság fenyegetné a fiókot azért, mert már Balázs Albert cégvezető nincs ott. Nincs ott Balázs Albert cégvezető.

mert tíz esztendő szolgálat után egyik napról a másikra kitétek minden komoly és elfogadható indokolás nélkül, sőt végkielégítés nélkül: úgy bánt el vele a nagy, fényes Marmarosch üzlet-ház, ahogy egy krájlzerájban a kifutó tanonccal szokás.

Az történt ugyanis, hogy

a központ Nagyváradra delegált egy régi fiatalembert, Gaerfler József vezérigazgatót, aki maceráival valósgos forradalmat idézett elő a bankfiók-nál.

Értesítés!

Megnyílt Bukarestben a

Venetia szálló

a főváros közepében, Str. Pictor Grigorescu 12. (a királyi palota mögött)

100 szoba, modern kényelemmel, központi fűtés, hideg-meleg víz minden szobában; lift, fürdő, telefon a t. vendégek rendelkezésére áll. Alacsony árak. Utazók 25% engedményben részesülnek.

Teljes tisztelettel a Venetia szálló igazgatósága

MOISESCU tulajdonos

3240

Egy aligazgató, aki kidob, bírságol, büntet, — de csak kisebbségi tisztviselőket

Gaerfler ur, a megvadult aligazgató olyan furcsa viselkedéssel kezdte működését, a mely merőben szokatlan az erdélyi közgazdasági élet történetében. Gaerfler nem elégedett meg azzal, hogy szigorú ukázokat adott ki és rabhajtási allűrökkel lépett fel, de bevezetett egy olyan eljárást, amelyre még nem volt példa. Négy-ötezer lejes kistisztviselőket kétezer leje büntetett azért, mert a szemétkosárakban elrontott, eltépett nyomtatványokat talált. Egy fiatal banktisztviselőnek azért, mert azt a könyvét, amelybe dolgozott, munkaidő után az asztalán felejtette, 500 lej volt a büntetése.

Gaerfler aztán megkezdte a leépítéseket; áldozatai mind kisebbségi tisztviselők.

A legekleltásabb basázkodási eset azonban Balázs Albert története. Balázs cégvezető a husz éves multu banktisztviselő, aki tíz évet töltött a Banca Marmarosch szolgálatában, egyszer pénztári óra alatt olyan utasítást kapott Gaerfler aligazgatótól, akit a büntetésből Kisenewbe helyezett Grossu Frigyes helyett hoztak Nagyváradra, amelyet nem tudott teljesíteni. Balázs minden további eljárás vagy felsőbb utasítás nélkül másnap menesztették. Kilöktek egy cégvezetőt, aki az intézetnél 10 évet töltött el, mint egy közönséges szolgát, aki előzőnap került oda és helyegnyaláson érték.

Ezek az intern-ügyek ma már nem belső dolgai a Marmarosch bankház nagyvárad fiókjának. Balázs és a többi kisebbségi tisztviselő esetét szétlétben pertraktálják, egyformán a bankkörök és a nagyközönség. Erről, ami Nagyváradon történik, nem igen tudhat Blanc Arisztid.

Csendesedik a Vezuv

Róma, június 6.

Az elmúlt éjszaka a Vezuv kitörése hevesebb lett, reggelre azonban jelentősen csendesedett. A lávaömlés miatt Terzigno falut teljesen ki kellett üríteni. A lakosság nem akarta elhagyni értékeit s így a carabinieri erőszakkal kellett kiűriteniök a községet. A menekülő lakosság táviratban kérte a pápát, hogy imádkozzék értük.

Az ország minden részéből tömegesen

érkeznek a turisták, hogy gyönyörködhessenek a ritka szép látványban, a Vezuv kitörésében.

Sokan egész éjszakájukat feláldozzák, hogy ne szalasszanak el egy pillanatot sem a nem mindennapi látványból. A hatóságoknak kárhatalmat kell igénybe venniök, hogy az érkező turistákat a veszélyes helyekről visszatartsák.

Voronof Brassóban

A bukaresti nemzetközi mezőgazdasági kongresszus brassói folytatása
Készülődés a barcasági kiállításra

Brassó, június hó 6.

Az ország határain túl is élénk érdeklődéssel kísérik szakkörök azt a mezőgazdasági kongresszust, amely a tegnap kezdődött meg fényes külsőségek között Bukarestben. — A kongresszusra ugyanis a világ összes államából érkeztek delegátusok s a tanácskozások során az összes internacionális jellegű mezőgazdasági kérdések megvitatás tárgyát képezik.

A kongresszus alkalmából az ország mezőgazdasági vezető körei elhatározták, hogy a kongresszus résztvevőinek szemléltető módon fogják bemutatni Románia mezőgazdasági eredményeit. Országsszerte kiállításokat rendeznek, amelyekre a külföldi vendégek több turnusban látogatnak el.

A Barcaság, mint Románia egyik mezőgazdasági és állattenyésztési gócpontja, természetesen elsősorban jön számításba a vidéki kiállítások rendezésénél.

A külföldi vendégek egyik legnagyobb csoportja fog ellátogatni Brassóba, ahol nagyszabású kiállítás keretén belül fog felvonulni a Barcaság, Háromszék és Csikmegyék gazdaközönsege állattenyésztésének legjavával.

A kiállítást, a külföldi vendégek megérkezésének napján, június 13-án nyitják meg a Fellegvár alatti térségen. A reprezentatív kiállítás, propaganda jellegének megfelelően, hatalmas anyagot fog felölelni. Két csoportba fog felvonulni — a rendezőség tervei szerint — a kiállításra kerülő állatkontingens, mégpedig: külön csoportban a nagyállatok és

külön csoportban a szárnyasok. A nagy állatok csoportjában a környék simentáli, ló és sertés állománya vesznek részt. Dus anyagot foglal magában a szárnyasok sokféle, színes csoportja is.

A vendégek Szinajából autóval fognak megérkezni s a kiállítás megtekintése után a környékbeli nevezetesebb mintagazdaságok felszereléseinek megtekintésére utaznak tovább. Első állomásuk a dr. Stefani-féle nemesítőtelep lesz, ahonnan Botfalura mennek, majd a feketehalmi községi méntelepét fogják megtekinteni. Feketehalomban egyébként szintén kisebb kiállítás lesz a közvetlen környék állatállományából. Feketehalomnál a vendégek vonatra ülnek s a fogarasi és szibeni kiállítások megtekintése után Magyarországon keresztül utaznak haza.

A kiállítást rendező Mezőgazdasági Kamara tárgyalásokat folytat egy nagyszabású vadász- és háziipari kiállítás megrendezésére is. A vadászati kiállítás nyelbeütése biztosnak tekinthető.

A kongresszusról érkező vendégek szám szerint 65-en lesznek s közöttük a kinaitól kezdve a világ minden nemzetisége képviselve lesz. Összesen tíz ilyen csoport fogja bejárni Romániát, de a tíz közül a Brassóba ránduló csoport lesz a legnépesebb.

Az eddigi tervek szerint Voronof szintén a Brassóba érkező vendégek között lesz. A vendégeket a város határain ünnepélyesen fogadják s díszes felvonulás során kísérik a kiállítás színhelyére. Nem lehetetlen, hogy ez alkalommal a város kereskedői kirakatversenyt rendeznek. A vidék gazdaközönsege között óriási érdeklődés előzi meg a rendkívüli alkalmat jelentő kiállítást.

Izgatási pörök tömegével üldöznek egy magyar szenátort

Fábián László szenátor ellen hírlapi cikkei és választási beszédei miatt nyolc izgatási ügy van folyamatban

Bukarest, június 6.

Fábián László szenátor többnapos távollét után most érkezett Bukaresztbe és megérkezése után, amikor a szenátus folyosóján találkoztunk vele, az amnesztia rendelet buzgó tanulmányozásában leptük meg. A székelyvidéki vizsgálóbírók már évek óta különös előszeretettel teszik ellene folyamatba egyik izgatási pert a másik után. Egészen mindegy, hogy Fábián szenátor választási beszédét, mond-e, vagy pedig valamelyik gazdasági körben tart előadást, beszédét néhány nap múlva követi a vizsgálóbíró meghívója. E pillanatban nyolc ügyben folyik ellene az eljárás és nagyon jellemző a székelyvidéki viszonyokra, hogy a magyar politikai vezérek ellen milyen neveltséges okok miatt indítanak büntető eljárást. Fábián szenátor az alábbiakban számol be az ellene indított hatósági eljárásokról:

— Az első ügyben a sepsiszentgyörgyi vizsgálóbíró indította meg ellenem az eljárást. A vád ellenem az, hogy osztályellenes izgatást követtem el. Még a múlt liberális választás alkalmával egy cikket írtam, melyben kellő szavakkal jellemeztem azokat az embereket, akik otthagyták a magyar egységet, a liberális párttal együtt mentek a választásokon. A cikkemben nyoma sem volt az izgatásnak és szinte sajnálom, hogy ez a „bűnügyem” amnesztia alá kerül. Nagy élvezetet okozott volna nekem a bíróság előtt bebizo-

nyítani, hogy mennyire tévedett a vizsgálóbíró ur, amikor izgatási pert szózott a nyakamba.

— A második bűnügyem a brassói törvényszéken folyik ellenem — egy kortes-vers közlése miatt. Az ügyesség ez alkalommal a változatosság kedvéért — államellenes izgatással vádol meg. A kortesverset nem is én írtam. A választások alatt uton-utfélen osztogatták és én csak annyit tettem, hogy hetilapomban leközöltem. A versben arról volt szó, hogy eljön még az igazság napja, amikor a liberális párt elsöprődik... Ez elég volt arra,

hogy a vizsgálóbíró államellenes izgatással vádoljon meg. Az amnesztia rendelet szerint ez a „bűnügy” is amnesztia alá esik, mivel a vers még tavaly december elseje előtt jelent meg.

— A kovásznai programbeszédem miatt indult meg a harmadik államellenes izgatási per ellenem. Ezt a beszédet december nyolcadika körül tartottam, tehát az amnesztia rendelet már nem vonatkozik erre az ügyre. Az inkriminált beszédemet azzal kezdtem, hogy rámutattam a Kovászna felett elterülő Kárpátokat s azt mondtam, hogy a Kárpátok bércei már nem védik a tövükben lakó székely népet. Szívükbe és lelkükbe kell, hogy költözzenek azok a sziklák, hogy magukat az új korszak szellemében megvédeni tudják...

— A vizsgálóbíró szerint én ezzel a beszédemmel az ország határainak integritását ellen izgattam. Kihallgatásom alkalmával elmondtam, hogy ezt a vádat egyenesen nevetségesnek tartom. A beszéd célja az volt, hogy ellensúlyozza a nemzeti parasztpárt által rosszul megválasztott jelöltek egyenesen bolsevista eszméket hirdető programbeszédeit. Arra céloztam e beszédemben, hogy a Keletről jövő bolsevista veszedelem ellen a székelységet nem a Kárpátok sziklái, hanem a szívükben élő erő és lelki nemesség tudja megvédeni....

— A többi „bűnügyekben” idáig csak idézet kaptam a vizsgálóbírótól és csak annyit tudok, hogy választási beszédeim miatt gyűlt meg a bajom a hatóságokkal.

Benes a külpolitikai helyzetről

Prága, június 6.

Benes a képviselőházban exponált monddott a belgrádi arbitrázs szerződésekről. Kijelentette, hogy e szerződések senki ellen nem irányulnak. A kisantant viszonya a szomszédokkal jól alakul, a magyarokkal és bulgárokkal is normálisan fejlődik. Belgrádban a jóvátétel kérdését is megbeszélték.

A brassói sziguranca figyelmeztetése

Június 14-ig kell jelentkezniök az idegen állampolgároknak

Brassó, június hó 6.

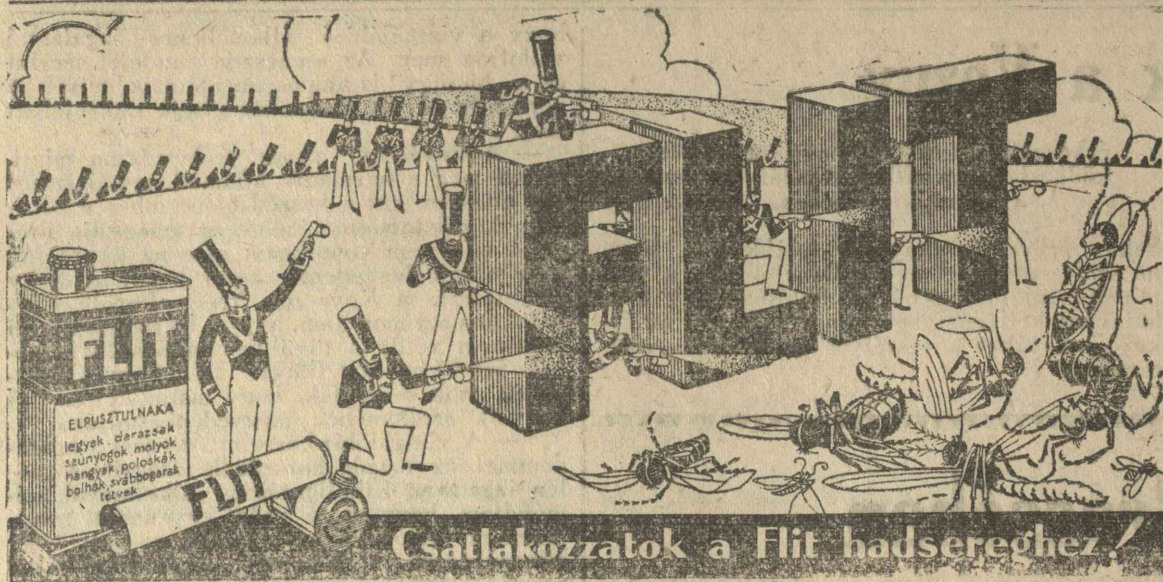
Amint már ismételtelen megírtuk, a munkaügyi minisztérium a belügyi reszorttal egyetértésben az országban élő összes idegen állampolgárok tartózkodási engedélyeinek felülvizsgálását rendelte el, kivéve azokat, akik rendszeres felsőiskolai tanulmányokat folytatnak Romániában, a művészeket és művésznőket, a közép- és felsőiskolai tanárokat s a különböző vallási rendek papjait, szerzeteseit, és szerzetesnőit, a külföldi ipari és kereskedelmi cégek üzleti tárgyalásokat folytató képviselőit, a román kormány által kiadott Nansen-utlevéllel rendelkező örmény és orosz emigránsokat, a szezonmunkát végző bolgár kertészeket (akiknek egyébként dec. 1-én el fog kelleni hagyniök az országot), valamint azokat, akiknek „dovada speciala”-juk van az illetékes megyei prefekturától. A többi idegen állampolgároknak június 14-ig, mint a múltban, egyénileg, vagy kollektíve be kell nyújtaniök kérvényüket irataikkal együtt a sziguranca-hivatal főnökségéhez.

Bukarestiek figyelmébe!

Ramon Novarro és Renée Adorée = Astor lord utolsó szerelme =

(Ultima dragoste a Lordului Astor). Ezenkívül egy bohózat és Capitol-Journal: a barcelónai kiállítás megnyitása, a Zeppelin franciaországi kényszerleszállása stb. — Mon. Metro-Goldvyn.

Capitol Mozgó (Kert-terem)

Több mint három hete jelent meg az amnesztia-rendelet és az elítéltek még mindig börtönben vannak

Bukarest, június 6.

Mint ismeretes, a régenstanács május tizedikén írta alá az amnesztia rendeletét, mely a politikai foglyok részére amnesztiát biztosított és dacára annak, hogy e rendelet megjelenése óta már több mint három hét telt el, a börtönben levők csak alig egynéhányan szabadultak még ki.

E megdöbbentő ténnyel kapcsolatban a következőket olvassuk az Adeverulban:

— Hogyan?

A régenstanács május tizedikén amnesztiát adott és június negyedikén még alig engedtek ki valakit a börtönökből?

Hát lehetséges ez? Hogyan játszhatik a kormány a régenstanács presztízsével.

Az Adeverul azután rámutat arra az embertelen tényre, hogy a kormány nagyon is tisztában van azzal, hogy az amnesztia törvény szerint csak azok engedhetők ki a börtönökből, akiknek ügyében még nincs végleges ítélet. Az amnesztia törvény parlamenti megszavazása óta már megint eltelt néhány nap. A törvény még mindig nem jelent meg a hivatalos lapban és ezen idő alatt a bíróságok már több végleges ítéletet hoztak. Tehát az érthetetlen késés miatt a szerencsétlenek egész sora esik el az amnesztia alól.

BERLINI LEVÉL

Művészet és politika ~ A német előkelők dezertörnek tekintik a császárt

Berlinben a köztársaság ma olyan magától értetődő valami, mint amilyen annakidején a császárság volt. Köztársaság? Hát persze, hogy köztársaság! Hát ugyan mi egyéb lehetne Németország, mint köztársaság?

A császárság korának imperialista, katonai és junker szellemét ettől teljesen elütő demokratikus atmoszféra váltotta fel. És ez a demokrácia nemcsak balfélé, de jobbfélé is teljesen liberális. Sőt jobbfélé — talán mert érzi, hogy arról nem fenyegeti támadás — türelmesebb, mint balfélé.

A német uralom ma szociálista színezetű. De ez a szociálisták nem olyan, amilyennek nálunk ismerik a szociálistákat. A hatalomra jutott szociáldemokraták konzervatívabbak a mi polgári radikálisainknál. A lassu fejlődés hívei és tulajdonképpen csak a tömegek szervezésében, tanításában, művelésében és abban nyilvánul meg a pártállásuk az ügyek vitelében, hogy a dolgozók számára minél jobb megélhetést biztosítsanak. És abban, hogy vaskézzel verjenek vissza minden balról jövő, szélsőséges, felforgató, kommunista kísérletet, amely a szociáldemokrata párt békés és lassu fejlődését veszélyezteti.

A német szociáldemokrata párt tisztában van a polgári pártok erejével s tudja, hogy minden erőszakos, vagy tulzó lépése csak polgárháborúra vezethetne. És tisztában azzal is, hogy az öntudatos, szervezett német munkásságot szociális világnézete mellett is erős nemzeti érzés hatja át. Ezért a német szociáldemokrácia ma inkább jobbfélé orientálódik és törekvéseiben sokkal közelebb áll a baloldali polgári pártokhoz, mint a kommunistákhoz.

Ennek a politikának csak látszólag mond ellent az, hogy Németországban a szociáldemokrata uralom megengedi a kommunista pártszervezkedést. Ezzei ugyanis azt éri el, hogy a kommunistákat kitisztítja a saját pártjából és veszedelmes belső ellenség helyett külsőt csinál belőlük, akik ellen egységesen tud fellépni. És így támogatást kap ellenük a polgári pártok részéről is, míg ha azok az ő balszárnyán húzódnának meg, nagyon könnyen kompromittálhatnák a szociáldemokrácia egész frontját a polgári pártok felé.

A korlátok azonban irodalmi és művészi téren ismeretlenek Németországban. Abszolút irodalmi és művészeti szabadság uralkodik ebben a pillanatban, s ennek természetes következménye, hogy a leghangosabban, úgy színpadon, mint irodalomban a tulzó baloldal viselkedik.

Itt aztán van egy különös dolog: a tulzó baloldal

produkcióinak van a legnagyobb sikere a művészi és irodalmi közvéleményben. Ez azonban korántsem azt jelenti, hogy a legnagyobb közönsége, bárha a közönsége is elég nagy arra, hogy azok, akik azt a művészetet és irodalmat propagálják, megtalálják mellette a maguk anyagi hasznát is.

A berlini irodalmi és művészi közvéleményt az intellektüelék csinálják. A német hajlik az intellektüelségre és légió az ő számuk, mert bár percentje csekély, mégis egy nagy város alrú népességéből kerül ki, tehát számos, éppenugy, mint a kurfürstendamm közönség. A német intellektüel mindig tulzottan haladóparti volt. Mindig hálás talajra talált nála minden, ami modern, a jó éppenugy, mint a maszlag: a fő csak az, hogy új legyen és a nagyközönség idegenkedjék tőle.

Valamikor megelégedett Ibsennel, ma, — mint-hogy a szociáldemokrácia a kormányon ül és konszolidáció partivá szelődött, — mit tehet a jó intellektüel snob, ha hü akar maradni önmagához és forradalmi elveikhez? Kommunistának vallja magát.

Ezt a fajta kommunistaságot azonban nem kell tulságosan komolyan venni. Ez csak olyan szalon-kommunizmus. Dívat dolog. Nem a polgári társadalom felfordítása a célja, csak a polgárság elképpesztése s ráadásul még: a berlini kispolgár szeret elképpenedni. Szintén snobságból. eMrt ő ugyan nem intellektüel, de ő meg viszont az intellektüelséget mimeli.

Hogy ez tulságosan egészséges állapot volna, azt éppen nem lehet mondani, de ez magyarázza meg, hogy a konszolidált politikai viszonyok közt élő Berlinben ma művészetben és irodalomban egy forradalmi hang, ha nem is éppen uralkodik, de a leghangosabb és állandóan hallatja a szavát.

A berlini színpadokon ma a szokimondás divatja járja. A gyermek néven nevezése. Sőt nemcsak a gyermekek, hanem az anyagcseréé. S az a berlini polgár, aki a saját fiát otthon, az ebédnél pofonútná, ha az ilyen kifejezéseket merne használni, a színházba kéjjel fizet be, hogy hallja ezeket a szavakat. És az az érzéssel teszi ezt, hogy ő most egy megértő, aki méltányolni és élvezni tudja a modern művészetet.

Reinhardt ma keveset dolgozik Berlinben. Neki inkább csak a neve szerepel. Ő azonban már tulságos világtételekhez ahhoz, hogy az intellektüelék lekesedjenek érte. Az intellektüelék kedvence a színházi emberek közt Piscator. Ő a modern rendező. Ő ma Berlinben az a színházi ember, akin vitatkozni szoktak, ugymint hajdanában Reinhardt. — Vannak dühös hívei és esküdt ellenségei. Annyi bi-

zonyos, hogy nagyon tehetséges ember, hogy érdekes és eredeti, amit produkál. Mégis kétszer bukott már meg s jelenleg nincs aki rábízza egy színház vezetését. „A vetélytársak“ előadását ő rendezte s a darabról írott kis cikkében szinte mentegetőzik, hogy ezáltal ilyen szelid darabba viszi a közönségét.

Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy csak eből és ehhez hasonlókból áll Berlin színházi élete. — Berlinben annyi a színház és olyan sokféle, hogy mindenfajta ízlés megtalálhatja köztük a neki megfelelőt. Magyar darab is van műsoron: Molnár Ferenc „Játék a kastélyban“ című darabja, amelyet harmadszor újítottak most fel Berlinben s amely erősen közeledik a háromszázas jubileumához. Tulnyomó az egyszerűen szórakoztató darabok száma, de persze ezekről kevesebb szó esik, mint a Piscator-féle merész kísérletekről, amelyeknek pikáns politikai mellékzúza is van.

Politikai természetű a legnagyobb idel német könyvsiker is, a Remarque könyvének („Im Westen nichts neues“, — „Nyugaton semmi újság“) sikere.

Hihetetlen példányszámban forog közkézen s ez fejezi ki ma legjobban a berlini politikai közhangulatot: a hajdan harcias németek ma irítozik a háborútól és még a gondolatától is irítozik annak, hogy a más, vagy éppen a saját vérént ontja.

Ennek a könyvnek a kapcsán indult meg az a beszélgetés, amely egy kicsit bevilágított előttem abba a homályba, amelybe a régi konzervatív elemek elzárkóztak Berlinben a nagy nyilvánosság elől. Tőlük hallottam a régi Berlin kritikáját a modern Berlinről, amit azonban nem érdemes itt elmondani. Tessék megkérdezni akármelyik magyar nagyszószont, hogy mi a véleménye a rövidszoknyaviseletről. Ugyanaz a régi németeké is mindarról, ami a modern Berlint jellemzi.

Sokkal jobban érdekelt, hogy hogy gondolkoznak a császárság és a köztársaság kérdéséről. Meg is kérdeztem:

— Hát köztársaság marad Németország?

— Mit tehetünk? — felelték vállvonogatva.

— Nem sajnálják a császárt? A császárságot?

Egymásra néznek. Finom öreg úri dának egy idősebb professzor és két volt aktív katonatiszt civilben. Egyiknek a gomblyukában a hadjelöltményes vaskereszt szalagja. Összenéztek, mondom, majd kis szünet után a háziasszony felelt:

— Sajnáljuk. Hogyne sajnálnók!

— És nem gondolják, — firtattam tovább, — hogy visszatérhet?

Egyszerre felelték hárman is. A vaskeresztes katona a leghangosabban:

— Kicsoda? A császár? Ide ugyan soha többet!

Az arcuk kiaprult a haragtól és a hangjuk keserű volt. A kandallópárkányra tévedt a szemem: kerestem a régi képeket, a császárt és a császárnét, akiket sokszor meghámultam azon a helyen huszévvél ezelőtt. De száműzték őket már innen is.

— Nézze kérem! — folytatta a katona. — Az én pályám derékban tört ketté a császárság bukása miatt. Aktív katona voltam, mint kapitány mentem nyugdíjba, ma dohánnyal kereskedem. Ha császárság lenne, ma ezredes lennék. És mégis azt mondom: a császár nem jöhet vissza többet. Nincs ötszáz híve sem a hetvenmillió német között. A császár kompromittálta magát a császárságot azzal, ahogy a háború végén viselkedett...

Mindenki lehorgasztotta a fejét és szinte szégyenkezve sóhajtottak egyik öreg dáma:

— Ez bizony, fájdalom, így van!

A másik katona szólalt meg, csendes, magyarázó hangon:

— Vilmos császárt mi dezertörnek tekintjük, aki elhagyta a zászlót. Ezzel örökre lehetetlenre tette magát is, a dinasztiaát is ebben az országban, éppen azokban a körökben, amelyek leghívebb támaszai voltak a trónnak és a császári zászlónak! De mit védjek én egy trónon, amelyről maga a császár behízonnyította, hogy nem egyéb közönséges karosszéknél, amit ott lehet hagyni, amint kényelmetlenné vált? Hát hi-elek én ebben a trónban még egyszer? Mikor kisült, hogy mindaz, amiért annyiszor kockára tettem az életemet, hazugság volt?

Felemelte a hangját és úgy folytatta:

— Ezért van ma Németországban köztársaság. És ezért nem lesz itt császárság többet soha. Nem azért mert a győztesek így akarják!... Hanem mert II. Vilmos nem mert a fronton elesni. Pedig az ő vértől ellenállhatatlan erővel kelne örök új életre a trón és a dinasztia. Nem volnának pártok, csak egy volna: a vértanú császár emléke és utóda előtt leboruló egységes németek! De így? Ne is beszéljünk erről a családról! Századokon át küldtek meghalni milliókat s mikor közlülük kellett volna meghalni egynek, az gyáván megszökött...

— Egy japán hajó szörnyű katasztrófája a nyílt tengeren. Tókióból jelentik: Nagyszabású katasztrófa tartja izgalomban a japán közvéleményt. A Wuro-Maru japán személyszállító gőzös a nyílt tengeren kigyulladt és teljesen leégett. A hajó fedélzetén hét száz utas tartózkodott. A szerencsétlenség színhelyére több gőzös igyekezik, azonban minden valószínűség szerint elkésve fognak a hajóroncsokhoz megérkezni. A szerencsétlenségnek minden valószínűség szerint több száz áldozata van.

A keresztvári alagut titka

Miért kerül a keresztvári alagut másfél milliárd lejbe, mikor az alagut építési költségei a megkötött szerződés szerint csak 574 milliót tesznek ki

**Egy szerény tétel az építési adatokból:
»Előre nem látott kiadásokra: 626 millió«**

Bukarest, június 6.

Az öt esztendő óta épülő keresztvári alagut körül szennyes panama-hullámok emelkednek. Az elmúlt napokban több nemzetiparasztpárti képviselő is kérte a kereskedelmi minisztert, hogy adja át nekik a keresztvári alagut építésére vonatkozó aktákat, hogy interpellációt intézhessenek a kormányhoz. A parlament ülésén fog eldőlni, hogy történetek-e tényleg visszaélések a keresztvári alagut építése körül és mi nem akarjuk az interpelláló képviselők elől elhalasztani a nagy leleplezés szenzációját, csupán néhány adatra akarunk rámutatni és az olvasók maguk állapíthatják meg, hogy minek nevezzék azt, ami a keresztvári alagut építése körül történt.

Miért kellett megépíteni az alagutat?

Öt évvel ezelőtt az akkori liberális kormány elhatározta, hogy megépíti azt a brassói vasuti vonalat, mely Buzau-n keresztül Galat felé utat nyitott volna az Erdélyből érkező áru és személyforgalomnak és így tehermentesítette volna a már amúgy is túlterhelt bukaresti utvonalat. Az új vonal megnyitásához szükséges volt a keresztvári 5200 méteres alagut megépítése.

1925. október 26-án ült össze a kereskedelmiügyi miniszteriumban egy speciális bizottság, mely megállapította, hogy a keresztvári alagut építési költségei méterenként 80 ezer lej tesznek ki, tehát az az alagut 574 millióba fog kerülni. 1924 márciusában nyilvános árverést tartottak az alagut építésére és az építési munkálatokat a berlini Julius Berger cég kapta meg 474 millióért. Vajon mi történt a speciális bizottság legutolsó ülése óta, amikor kimondták, hogy az alagut méterenkénti költsége 80 ezer lejre tehető és mi volt az oka, hogy most mégis egy olyan céget bízták meg, amely az alagut méterenkénti megépítéséért 154 ezer lejért, tehát pontosan 200 millióval többet, mint mennyire kontemplálta a speciális bizottság az alagut építési munkálatait?

A bizottság, a mely döntött a Julius Berger-féle ajánlat felett, nem volt teljesen egy véleményen és például a bizottság egyik tagja tiltakozott is a Berger-féle ajánlat elfogadása miatt. Jonescu generális különvéleményében kijelentette, hogy az árverés nem volt reális, mivel tulajdonképpen csak a Berger-féle ajánlat felett dönthettek, hiszen a többi ajánlatban különböző törlesztések és változtatások voltak, melyekből arra lehet következtetni, hogy az ajánlattevők között az utolsó pillanatban valami megegyezés történt.

A Julius Berger cég hozzá kezdett az alagut építéséhez a kialakított 574 millió árban.

574 millió helyett másfél milliárd.

Az alagut öt esztendő óta épül és az alagut építésére előirányzott 574 millióból másfél milliárd lej lett. Az alagut építésére vonatkozó akták a következőket tartalmazzák: Az alagut építése szerződés szerint tényleg csak 574 millióba került volna, azonban időközben egy-egy bizottság 60 percent drágasági pótlékot szavazott meg a berlini cégnek, ami 500 milliót tesz ki és ezenkívül még az előre nem látott költségekre megszavaztak 300 milliót. Ha ezen összegekhez még hozzá vesszük azt a 150 milliót, melyet a kereskedelmi miniszteriumnak fizetni kell az alagut befejezéséig, akkor az alagut összes költségei másfél milliárd lejre eléri.

Eszerint a keresztvári alagut egy métere az eredetileg tervezett 80 ezer lej helyett 350 ezer lejre emelkedett, ami megfelel 10.500 aranylejtnek. Ezzel szemben például az Albergi

híres alagut csak 4000 aranylejtbe került, a Tauern-i alagut méterenkénti ára 5215 aranylejt volt, a Hannersteini alagut ára pedig 2945 aranylejt tett ki. A keresztvári alagut tehát több mint háromszor annyiba került, mint a nagy külföldi alagutak.

Vissza akarják perelni az örökösök Jaques Elias egy milliárd lejes örökségét, melyet a román Akadémiára hagyott

Bukarest, június 6.

Néhány nap előtt irtunk arról a milliárdos örökségről, melyet Jaques Elias, a bukaresti spanyol-zsidó nábob nemrég a Román Akadémiának juttatott, amikor végrendeletében ezt a tudományos intézetet jelölte főörökösének. Könnyen elképzelhető, hogy Elias rokonai, milyen hosszú arcot vágtak, a mikor a végrendelet kibontásánál kiderült, hogy a zsidó nábob teljesen megfeledkezett róluik, minden vagyonát az Akadémiára hagyta és részre csak egészen jelentéktelen életjáradékot biztosított.

Az Epoca értesülése szerint a milliárdos örökség ügyében szenzációs fordulat állt most be és könnyen lehetséges, hogy a hoppon maradt örökösök talán mégis meg tudnak valamit szerezni a milliárdos örökségből.

Néhány nappal ezelőtt volt ugyanis az Akadémia tisztújító közgyűlése, amikor a megüresedett „halhatatlanok” helyét is betöltötték. Az újonnan megválasztott tagok között szerepel Barbu Stirbey herceg is. Az akadémia elnöksége abban a jelentésben, melyben a herceget akadémiai tagságra ajánlja, megemlíti, hogy

Stirbey herceg már azért is számot-

KOPROL édes, enyhén ható,
Feltétlenül megbízható.

Az adózó polgárok ez adatok elolvasása után törhetik a fejüket, hogy miért kellett az államnak másfél milliárd lej fizetni a keresztvári alagut építési költségeiért, amikor annak nem lett volna szabad többé, mint 500 millióba kerülni.

tarthat az akadémiai tagságra, mert ő volt az, aki Jaques Eliást, a milliárdos örökösöd zsidó nábobot rábírta arra, hogy egymilliárd lej kitévő vagyonát a román tudományos akadémia testálja.

Az örökösök, akik ma szegény sorokban élnek, a tudományos akadémia jelentésének ebbe a pontjába kapaszkodnak és azt mondják, hogyha az akadémia is elismeri, hogy Jaques Elias befolyás alatt állott, amikor az egész vagyonát az Akadémiára hagyta, akkor kétségtelenül a bíróság is el fogja ezt ismerni és megsemmisíti a végrendeletet. Ebben az esetben az örökösök hozzájuthatnak a már végleg elvesztettnek tekintett egy milliárd lejhez. Az örökösök abban is reménykednek, hogy az Akadémia nem is engedi a dolgokat annyira fájulni, hogy a bíróságnak kelljen ítéletet mondani a milliárdos örökség ügyében, hanem még a bírósági döntés előtt egyezkedési tárgyalásokat fognak lefolytatni az örökösökkel. Az örökség évente több mint 360 millió jövedelmet hoz az Akadémiának, tehát naponta egy millió lej. Így elképzelhető, hogy a bukaresti ügyvédek között milyen versenyfutás fog megindulni, hogy ki képviselje a reményteljes örökösöket.

Huszárszázados és török hercegnő drámája a bécsi törvényszék előtt

„Féltékenységből megöltem a menyasszonyomat“

Bécs, június hó 6.

A bécsi törvényszék — mint megirtuk — tegnapelőtt kezdte meg a Gärtner-pör főtárgyalását, amely iránt már az első napon szokatlanul nagy mértékben nyilvánult meg a szentimentális lelkeletű osztrák főváros érdeklődése. A tárgyalás második napjára az érdeklődés csak fokozódott és a bécsi törvényszéki palotának azt a tárgyalótermét, a melyben a gyilkos százados bűnpörét tárgyalják, tegnap már valósággal megostromolta a közönség.

A tegnapi tárgyaláson a bíróság az operaház páholyfolyosóján lejátszott tragédia szemtanuit: a páholynyitogatót, az ügyeletes rendőrtisztet és a mentőorvost hallgatta ki. Ugy a bíróság, mint a népes hallgatóság megdöbbenésére Gärtner Félix a legnagyobb nyugalommal és hidegvérrel viselkedett a tanúk kihallgatása és szobesítése alkalmával.

A tragédia szemtanúi elmondották, hogy a tragédiát megelőző pillanatokban Gärtner feltűnően nyugodtan viselkedett. Mouheb Dzsidszi hercegnő eleinte fölényesen kezelte a férfit, akinek nyugalma előbb megzavarta, majd idegessé tette. A tanúk természetesen nem tudnak számot adni arról, hogy a gyilkos és az áldozat között milyen szóváltás zajlott le, csak arra emlékeznek, hogy Gärtner hirtelen revolvert rántott és rálőtt a hercegnőre, aki megrettenve igyekezett elmenekülni. Gärtner azonban körbenhajszolta az aszszonyt, aki üldözött vadként menekült előle, míg az egyik golyó halálos sebet nem ejtett rajta.

Az ügyeletes rendőrtiszt vallomása magára a tragédiára nem sok lényeges adatot tartalmazott, azonban annál érdekesebb megvilá-

gításba helyezte Gärtner, aki valószínűleg előre készült a gyilkosságra. Amikor ugyanis Gärtner letartóztatott és megmozdították, zsebeiben rengeteg cigarettát és egy teljesen kiürített konyakos üveget találtak.

A mentőorvos vallomásában elmondja, hogy amikor a súlyosan sebesült áldozat mellett megjelent, már csak a beállott halált állapíthatta meg.

Az izgalmas tárgyalás középpontjában álló gyilkos megfontoltan és hidegvérűen válaszol a hozzáintézett kérdésekre. Ugyiszlóval minden mondata végén refrénként csendül:

— Megöltem a menyasszonyomat...

A tanúk kihallgatása után a perbeszédre kerül a sor, amelyek után a bíróság ítélkezik a gyilkos százados fölött.

A következő tanu a hercegnő szobalánya volt, aki előadta, hogy a gyilkosság estéjén Gärtner telefonon találkozót kért urnőjétől. A hercegnő nem akart a találkára elmenni és kijelentette, hogy szakítani akar Gärtner századossal, aki állandóan molesztálta. Ennél az utolsó telefonbeszélgetésnél a hercegnő Gärtnernek azt mondta, hogy mihelyt apja megérkezik, azonnal elutazik, mert másképpen nem szabadulhat meg tolaakodó szerelmi ajánlataitól.

Gärtnernek a szobalánya minden szavával menteni igyekezett a gyilkost. Vallomásaiban előadta, hogy a hercegnő gyakran kísérté haza Gärtner és az éjszakát is nála töltötte.

Drámai jelenetek között hallgatta ki a bíróság a meggyilkolt hercegnő apját, majd az orvosi jegyzőkönyveket ismertették. Ezek szerint a hercegnő a halála pillanatában még teljesen ártatlan volt, tehát semmiesetre sem lehetett Gärtnernek a szeretője, amint azt a tanuként kihallgatott szobalány vallotta.

4,000.000

Underwood írógép végzi a világ összes üzleteinek lebo-nyelítését!!

4,000.000

With the dawn of every business day More than 4,000,000 Underwood typewriters go into action, Speeding the world's business.

OFFICE EQUIPMENT COMPANY

Oradea, I. C. Brătianu 1.

3174

Huszonöt millió lej első segélyt utalt ki a kormány a kisebbségi oktatásügy részére

Az összegnek valószínűleg kétharmadát kapják a magyar felekezeti iskolák

Bukarest, június hó 6.

A felhivatalos Rador távirati ügynökség jelentése szerint a kormány elhatározta, hogy

első segélyképpen 25 millió lejt utalt ki a kisebbségi, magyar és német iskoláknak, amely összeget az iskolák népességének arányában fognak szétosztani a számításba jövő felekezetek között.

A jelentés hangsúlyozza, hogy ez a summa csupán első segélynyújtásnak (prim ajutor) tekintendő. Amint ugyanis tudvalevő, Maniu miniszterelnök többször kijelentette, hogy az államnak jelenlegi pénzügyi viszonyai között nincs módjában a kisebbségi oktatást megillető támogatást egy összegben folyósítani, az államsegély mérvét azonban végleg meg szándékszik állapítani az ősszel tető alá kerülő kisebbségi törvény keretében, hogy ezt a kérdést teljesen függetlenné

tegye a napi politika befolyásától és alakulásától.

A 25 milliós első segély elosztását illetően egyébként rögtön érdeklődünk a kultuszminiszteriumban, ahol azonban még nem kapták meg erre nézve a miniszterelnökség diszpozícióját.

Valószínűnek tartható, hogy az elosztási arány ugyanaz lesz, mint az Averescu-kormány alatt kiutalt, de nem folyósított államsegély összegével. Az Averescu-kormány annak idején 45 milliót szavazott meg, amelyből 30-at a magyar és 15-öt a német felekezeti iskolák kaptak volna, szóval

kétharmadrész jutott a magyar kisebbségi oktatás támogatására.

Nem volna semmi ok arra, hogy azt a proporciót, amelyet annak idején — igaz ugyan, hogy csak a még le nem lőtt medve bőrére — megállapítottak, ez alkalommal megváltoztassák.

Megszökött az aurozmünsteri titokzatos várur, aki azt állította, hogy egyetlen „ösgéppel” fogja mozgatni a világot

Bécs, június 6.

Az aurozmünsteri titokzatos kastély még titokzatosabb urának esete foglalkoztatja most Bécsben. Valamikor asztalossegéd volt, azután hivatalnok egy kisvárosi postánál, majd egy merész lendülettel hirtelen, szinte egyik napról a másikra, az Arco-Valley grófok aurozmünsteri várkastélyának a tulajdonosa lett. Honnan szerezte ehhez a milliárdokat megkövetelő tranzakcióhoz a pénzt, ez mindvégig titok maradt, annál is inkább, mert a hatóságokkal soha sem gyúlt meg a baja, pedig feltehető, hogy azok immár

évek óta figyelemmel kísérik a titokzatos ember működését,

élete folyását és életmódját, amely szintén óriási összegeket emészt fel.

Az aurozmünsteri várkastély urának, Schapeller Károlynak az esetét az a körülmény tette fantasztikussá, hogy itt nem egy infláció-nagysággal van dolgunk, aki a konjunktúra idejében óriási vagyont szerzett s azt, ellentétben a többiekkel, később is megtartotta volna. Az infláció már véget ért és Schapeller még mindig szegény ördög volt, a betevő falán kívül alig volt egybe. A vagyonát nem is zseniális pénzmuveletekkel szerezte, ami még inkább titokzatosabbá tette személyét, úgy hogy valóságos legendakör keletkezett már vele kapcsolatban.

Schapeller azt hirdeti már évek óta, hogy sikerült neki a nap energiája kihasználására egy régebbi — teljesen ismeretlen — találmányát annyira tökéletesíteni, hogy annak segítségével

képes lesz a világ jelenlegi arculatát szinte teljesen megváltoztatni.

De a találmányból eddig még nem látott senki semmit és maguk a technikusok mindazt, ami ezzel kapcsolatban elterjedt, egyenesen badarságnak minősítik. Ő maga Ösgépnek nevezi titokzatos masináját, amely egészen új alapra fogja helyezni összes eddigi fizikai, technikai és kémiai alapismereteinket. Annak segítségével kétszer volna termésünk, mint ahogy a gép erejével a távolból képes volna autókat és vonatokat megállítani, de képes volna az ember akaratát is befolyásolni (?).

Ez az ösgép állandóan Aurozmünsterben maradna, míg az egész világban fiókgépeket állítanak fel,

amelyek állandó kontaktusban volnának az aurozmünsteri ösgéppel. De minden hét esztendőben újból összhangban kellene hozni az egyes gépeket az anyagéppel. Maga a mester egyelőre nem becsüli alá a technika eddig bevált vívmányait sem és a saját kastélyában nem a saját világfelforgató rendszere alapján vezette be a villamosvezetékét, hanem az eddigi ósdi gyakorlat szerint.

Annyi bizonyos, hogy itt egy eddig megfelfedhetetlen rejtély előtt állunk. A többi feltaláló keserves munkában eltöltött élet után és csak akkor, ha találmányai megbódították a világot, jutottak anyagilag rávba, míg

aurozmünsteri feltaláló azzal kezdte kar-

rierjét, hogy egy középkori várkastély ura lett.

A találmány eddig minden valószínűség szerint csak a fantáziájában él. De máris egy mesés várkastélyhoz és többmilliárdos vagyonhoz juttatta.

A szakemberek eddig tartózkodtak attól, hogy véleményt mondjanak Schapeller titokzatos találmányairól. Ezt a rezerváltságot annál is inkább szükségesnek vélték, mintán a találmányokat nem ismerik. Most azonban megszólalt a bécsi egyetem elméleti fizikai intézetének a vezetője,

Hans Thirring egyetemi tanár, a legkiválóbb szaktekintély,

aki azzal indokolja meg a Schapeller-ügyhöz való hozzájárulását, hogy nem nézheti tovább szótlanul azt a garázdálkodást, amit a tudomány cégre alatt annak kicsufolására a tudomány analfabétái elkövetnek. Szerinte most már egyenesen bűn volna a hallgatás a tudományos körök részéről. Majd szószerint ezeket mondja:

— 1926-ban kétszer is alkalmam volt Schapeller ural beszélni. Találmányának lényegéről csak rövid és semmiképpen sem kielégítő részleteket mondott el. A fizikáról, vagy azzal kapcsolatosan kifejtett nézeteit csak groteszk számárságnak lehet minősíteni. Második megbeszélésünk során sajnálatomra kénytelen voltam Schapeller és munkatársai fizikai fejtegetéseit igen kemény szóval jellemezni. Az értelmetlen fecsegés meghallgatása annyira elviselhetetlen volt számomra, hogy félbeszakítottam a megbeszélést és eltávoztam. De azóta Schapeller megvásárolta az aurozmünsteri kastélyt és saját eszméinek gyakorlati megvalósítására nagyarányú kutatóintézetet létesített. Schapeller taktikája tehát, bár az primitív és átlátszó, elég hatásos ahhoz, hogy a nem jelentéktelen tőket előteremtse.

— Az a tény, hogy többmilliárdos összeget költenek el ilyen célra, a pénzadók magánügyének volna tekinthető, ha Ausztria jómódú ország volna, amelyben a komoly tudományos kutatások számára is rendelkezésre bocsátanák a szükséges összegeket. Eről azonban nincs szó. Azok az összegek, amelyeket ezidőszent Aurozmünsterben investálnak,

a sokszorosát teszik annak, amit Ausztria összes fizikai főiskolái egy évben tudományos célokra fordítanak.

— Ha a Schapeller urnak rendelkezésére bocsátott összegek nem szolgálnak más cél, minthogy a legendás öserőt értékesítsék, akkor mindaz hiában kidobott pénz.

— Kevés olyan eset van, — folytatja Thirring — amelyben ilyen kategórius ítéletet lehet teljes biztonsággal mondani, mint a Schapeller-féle felfedezések realitása. Egyenesen érthetetlen, hogy pénzemberek, akik a tőkebefektetéseiknél a legnagyobb elővigyázatossággal járnak el, ilyen groteszk módon bedőltek, holott minden szakember a terveket azonnal sületlenségnek kell, hogy minősítse... Sem Schapellernek, sem munkatársainak halvány fogalma sincs a fizikáról.

Kemény szavak ezek. A profeszor ítélete teljesen leszámol az aurozmünsteri kastély legendás hősének

fantasztikus találmányával. Schapeller azonban volt annyira elővigyázatos, hogy már eleve kijelentse:

a szakemberek kritikáit már elvből visszatüsitja

s őket nem is tekintheti szakembereknek, mert itten egészen új tudományos ágról van szó. Ennek dacára, mindenesetre jobb meggyőződése ellenére „kénytelen volt Thirring professzor ellen rágalmozás miatt pert indítani.” Uglátszik Schapeller a pénzadói készítették erre. A per rövidesen főtárgyalásra került volna, most azonban az a szenzációs hír érkezik Aurozmünsterből, hogy a várkastély ormáról már napokkal előbb lekerült a zászló, amely a várur otthonlétét jelezte, ami szimpla prózai nyelvre átültetve annyit jelent, hogy —

Schapeller ur megszökött.

A szökésnek — nagyon prózai a magyarázata: Schapeller nem akar a bíróság elé állni. Ez az egyik oka, a másik, ennél nem kevésbé fontosabb oka eltűnésének az, — hogy nincs pénze. Május 14-én egy váltóját prezentálták, mindössze 3000 schillingről szólt az és ezt a nála azelőtt jelentéktelen összeget sem tudta kifizetni, úgyhogy a váltót óvatolni kellett. Amint most kiderült, Aurozmünsterben és környékén 70.000 schillinggel tartozik, a közeli Ried-ben pedig 50.000 schillinggel.

Schapeller barátai azzal magyarázták a mester pillanatnyi pénzavarát, — mert szerintük csak erről lehet szó — hogy megbizottja, akinek egy millió német márkát kellett volna neki egyösszegben átadnia, csak négyszázezer márkát juttatott el hozzá,

az összeg nagyobbik felével pedig megugrott.

De ki adhat ilyen hatalmas összeget, egy olyan találmányra, amelyet eddig senkinek sem látott?

Nagy feltűnést keltett egész Németországban és ezzel az ügygel hozták összefüggésbe, hogy Vilmos excsászár Doornban éppen most bocsátotta el vagyongazdáját, Nitz titkos tanácsost, aki a császár feleségének volt a bizalmi embere. Az elbocsátásnak az az oka, hogy

Nitz tulságosan nagy összeget adott ki egy titokzatos egyesület propagandájának a támogatására.

Az egyesület neve „Der Gärtner” s állítólagos célja Vilmos excsászárnak a német trónra való visszahozása volt. Nitzről most azt állítják, hogy ő volt az, aki a császár vagyonából óriási összegeket juttatott Schapellernek, akinek találmányában feltétlenül bízott. Nitz bőkezűsége miatt kegyvesztett lett, s ennek következményeként már nem volt abban a helyzetben, hogy Schapellernek újabb összegeket bocsásson rendelkezésére. Ennek pedig az volt a szomorú konzekvenciája reá nézve, hogy kötelezettségeinek nem tudott többé eleget tenni s így bucsut mondott az aurozmünsteri pazar berendezésű várkastélynak. Hogy véglegesen-e, ezt ebben a pillanatban bajos volna megmondani.

Egy egyszerű eljárás az illatosan könnyű nyári ruhák mosásának a LUX által.

A mai csinos és drága női fehérneműk, melyeket minden nő a legszívesebben hord, csak a LUX használata által lesznek mindig tiszták és újak. A közönséges szappannal való dörzsölés teljesen felesleges, mert a drága fehérneműket tönkretesz. Mártozgasd a leheltekönnyű és értékes mosnivalókat egy tál habzó Luxoldatba, fehér és finom kezeccskéddel úgy mossál, hogy nyomkodd a szövetet többször a habon keresztül. — Mindennemű dörzsölés tilos!

LUX — ot nem lehet kapni sehol sem kimérve, hanem csakia eredeti csomagolásban.

Ara mindenütt:
Nagy doboz Lei 30.—
Kisdoboz Lei 15.—

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók. A * gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidálatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 270 lej, félévre 540 lej, egy évre 1080 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 300, félévre 600, egy évre 1200 lej. — Magyarországon: egy évre 58 P., félévre 27 P., negyedévre 14 P. Külföldön: 1/4 év 420, 1/2 év 820, egy év 1600 lej.

Szivarozás közben

— Hallotta, Voronoff Brassóba jön?!
— Nem kell azért úgy megijednie. Előbb-utóbb rá fog jönni a különös tudós, hogy maga is ember.

MIÉRT

nevezik sportnak annak a bankókkal dusan bélt pénztárcájú néhány embernek különös kedvetelését, melynek itt minálunk is évről-évre néhány ezer galamb esik áldozatul? Nem vagyunk túlságosan szigorúak a sportnak és sport-szerűnek megítélésében, hajlandók vagyunk így a zöld gyepen rugdalózó 22 embernek, csontot és szívet nem kimélő, de szerencsés körülmények között jó valutának megfizetett izomtornáját sportnak elismerni — ama ezreknek és tízezreknek szempontjából, akiknek ez a torna alkalmat ad esőben és kánikulában némi karlendítő gyakorlatokat végezni és a hangeszalagokat berozsdásodott állapotukból hangosabb életre rázni. Nagyobb kétkedéssel hajlandók vagyunk még az ökölvívásnak ugyancsak jól lepenzelt ringjeit is sportszemmel elhárítani, noha fáj az a knock-out, mely egy szívbili-lentűt végtelenül kibillent, fülkagylókat cefatokká vág, az orrt, ezt az ékes csontnyulósnyíl-lapos husmasszává nyomorítja, de hát itt elvégre a két szembekeverülő erő tudatában van annak a szellemnek, melynek szolgál, pontosan mérlegel és számol a következményekkel. Ez a két erő egyenlő eséllyel indul harcba és ha ennek a harcnak a külső lefolyását sem a sportesztetikának, az erő kifejtésben szépséget keresőnek, sem egy nemesebb emberideálért rajongó romantikus léleknek szemével nem tudjuk nézni, azért a korszerűt benne megérezve, nem tudjuk elvitatni, töle a sportba való sorozását. Az azonban aztán már sehogy sem megy a fejünkbe, hogy sportot lássunk abban, ha valaki körülmenyes készülődés után puskát fog élő galambokra. Aki valaha látta ezeknek a jobb sorsra érdemes uraknak unalmas vérengzését, velünk együtt fogja kérdezni: Miért? Most nem takaródzunk olyan szentimentális szemléletbe, mely a vadásztól eltítolná a vadat, a mészárosától a bunkót, az ember kezéből kivenné a gyilkot, nem akarunk mi olyan etikai szárnyalással riadót verni az emberi bestialitás ellen, ami korunkban, ha nem is neveléses, de kissé időszerűtlen, de arra már utalni mérünk, miért nem találják unalmasnak és az unalmon túl szármalasan groteszknek ezt a sportnak gunyolt játékot a galambokkal? Aki valaha nézője volt ennek a sportnak, kicsit csodálkozhatott ahogy ezeket a szegény állatokat sárgalacsinokkal vagy tenniszlabdákkal repülésre ingerlik, ha a széthulló ládikákból nem akarnak sehten felrepülni, hogy a nyilegyenes égnek szállás után egy pillanatig megállva, alkalmat adjanak a nemes sportbarátnak patrónja eldurantásához. Jó, elhiszük, hogy speciális öröm vadat üzni, ködös hajnalokon a párzástól vakká tett fajdkakas dürrögését lesni, jární róka nyomán, kinn erdőn-réten-nádasban szabad ég alatt talpalni órák hozsat, barnára cserezettni a bőrt a nappal és inni teli tüdővel

ezt gazdagon áradó ájert, de miféle nemesség van abban, ha valaki tapsoló hölgyesereg kétes-diszú koszorúja középett fegyvert fog egy repülni nem akaró galambra? Annak, akit a friss vérszag ingerel, csak annyit: hozasson oly galambot, melyet speciálisan erre a véráldozatra neveltek fel és ne tegye magát nevetségessé, hogy áldozatát sárgalacsinokkal hajkurásszák a légbe. Mindenki másnak, embernek: hagyjuk abba ezt a véres és lealjasító komédiát! E.

— Ilona hercegnő Vajda belügyminiszter társaságában Hunyadmegyébe is ellátogatott. Dévai tudósítónk jelenti: Ilona hercegnő Vajda belügyminiszter társaságában Kolozsvárról Tordára ment, honnan autótól Abrudbányára utaztak. Innen Brádba vitt utjuk, ahol meglátogatták a gurabárai aranybányát, tebei Avram-Jancu sírmlékét. Június 4-én este Dévára érkeztek, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítették őket. Az esti bankett, amelyet a prefektúra dísztermében szolgáltak fel, igen jó hangulatban folyt le. 5-én reggel az állomás terraszán reggeliztek, ahonnan az udvari vonat Kalánba, Szarmizegetuzára, Hát-szegre és Vajdahunyadra vitte a vendégeket, az egyes helyiségek nevezetességeinek megtekintésére. Este hatkor a szépségeiről híres dódácsi Ocskay-parkban szállottak ki, amelynek tulajdonosa a látogatókat megvendégelte. Az udvari vonat este hétkor indult el Piskiről Bukarest felé.

— Jobban van az angol király. Londonból jelenti, hogy az angol király állapota kielégítő. A tüdő működése lassan javul.

— Csendőrök és rablók fegyverharca a szelistei erdőben. Nagyszeben környékén veszedelmes rablóbanda garázdálkodik az utolsó hetekben. — Néhány nappal ezelőtt három álarcos rabló Szelistye közelében kifosztotta Baiescu Miklós, Eisler József lugosi kereskedőket, akik Köppe Albert aradi kereskedő társaságában utaztak a 282. számú lugosi autón. Karabéllyal, késekkel és fejszékkel felfegyverkezett rablók áldozataiktól 40.000 lej értékű készpénzt és ékszert, továbbá 2.000.000 lej értékű kötelezet raboltak el. Feljelentésükre a nagyszebeni csendőrszad parancsnoksága széleskörű nyomozást indított a banditák kézrekerítésére. Tegnap csendőrkülönítmény jelent meg a szelistei határban és végigpor-tyázták a rablótámadás színhelyét. Az erdő szélén egy gyanús alakot pillantottak meg, akit megállásra szólítottak föl. — Amikor azonban a főlészóltásnak semmi eredménye sem volt és a gyanús alak az erdőbe akart menekülni, a csendőrök utána lőttek. — Néhány pillanat múlva az erdőből sortűz zúdítottak a csendőrökre, akik nem akarták megkockáztatni, hogy a biztos fedezékben rejtőzködő rablók valamennyit lepuskásszák és visszavonultak.

— Róma közelében megtalálták a neandervölgyi koponya mását. Rómából jelenti. A római antropológiai intézet igazgatója az Amiele völgyében koponyát talált, amely rendkívüli mértékben hasonlít a neandervölgyi híres lelethez. Az új leletet az alluvialis rétegből ásták ki. Tudományos jelentősége abban van, hogy bizonyíthatóvá tette, miszerint a mai Róma környékén már a legrégibb korban emberek laktak.

— Leégett Newyork legrégibb színháza. A berlini Vossische Zeitung értesülése szerint tegnap hajnalban teljesen leégett a newyorki Boverly-színház, amely 105 éves múltra tekintett vissza. A tűz okát még nem sikerült megállapítani.

— Megőrült a dévai ügyészség fogházában a petrozsenyi munkáspár egyik vádlottja. Déváról jelenti: Emlékeztet, hogy Petrozsenyban közvetlenül a temesvári véres események után a munkanélküliek tüntetést rendeztek, hogy a jelen lévő prefektus érdekében közbenjárásra bírják. A tüntetés eredménye az lett, hogy a mintegy 300 főből és főleg asszonyokból és gyermekekből álló tömeget a rendőrség verte szét. A tüntetés következtében letartóztatták és a dévai ügyészség fogházába szállították Stieber János, Barkus és Várfalvi Lajos szilvölgyi munkásvezetőket. A letartóztatottak éhségsztrájkba kezdtek, de ez nem vezetett eredményre. Az egyik letartóztatott, Várfalvi Lajos, igen beteg volt, amikor a fogházba szállították. Százszázalékos hadirokkant, súlyos neurasténiával megviselt idegzetű ember, akit az éhségsztrájk is erősen megtört, a börtönben megőrült. Szabadlábrahelyezését, illetve kórházba utalását még ma sem rendelték el.

— Koszorúmegváltás. A brassói római katolikus Nőegyesület árváinak, Tutsek Gyula elhunyt alkalmával a megboldogult emlékére Velits György és családja 500 lejt, öz. Retezár Gerőné, Irén és Cecil 500 lejt, Retezár Gerő és családja 500 lejt, Hollósy és neje 500 lejt, Engel József 500 lejt, öz. Knezevichné 500 lejt, Száva Pető 300 lejt és Verzár Gyula és neje 200 lejt adományoztak koszorúmegváltás címén, amelyért hálás köszönetet mond az elnökség.

— Csúnyán ráfizetett a footballra. Budapestről jelenti: A tegnapi Ferencváros—III. kerület meccsen nagy feltűnést keltett egy kétségbeesett ember, aki a mérkőzés végén vette észre, hogy kifosztották. — A szerencsétlen sportrajongót Zillinger Sándornak hívják és pesti hentesmester. Nem kevesebbet, mint 4 ezer pengőt emeltek el a mérkőzés szemlélésében elmerült drukker hátsó zsebéből. A tettesnek nyoma veszett.

MODERN MOZGO
Csütörtökön fut utoljára
A táncosnő szerelme
Lil Dagover-rel.
Péntektől kezdve
A Habsburg ház
tragédiája
kerül bemutatásra.

Vége felé közeledik a Racsics-pör

Belgrád, június 6.

A Racsics-per tegnapi tárgyalásán megjelent az agyonlőtt Basaricsek horvát képviselő felesége is. Az özvegy talpig gyászban állott a bírák elé, hogy megtegye vallomását. Pavlovics védő elnöki engedéllyel rövid gyászbeszédet mondott a vértanuvá vált Basaricsekről. A beszédet a közönség állva hallgatta végig. Kihallgatása során Basaricseknek kijelentette, hogy sem anyagi, sem erkölcsi kártérítést nem igényel a gyilkos Racsicstól.

— Borzalmas jégverés a magyar alföldön. Szolnokról jelenti: A város és a környék felett soha nem tapasztalt jégverés pusztított. A borzalmas jégveség tegnap délután vonult el Szolnok felett s olyan erős volt, hogy Karcag, Kisujszállás, Abony, Jászberény és Szolnok környéki termést tökéletesen elpusztította. A hatalmas és sűrűn hulló jégzemek az állatokat megsebesítették, a baromfiállományt agyonverték. A kukoricát újra kell vetni. A szolnoki házak ablakai nagy többségben betörték. A városházának egyetlen ablaka sem maradt épen. A szolnoki és a vidéki üzletekből egyszerre eltűnt az ablaküveg készlet. — A jégverés okozta kár egyelőre felbecsülhetetlen.

— Halálozás. Váratlan halálhír döböntette meg ma reggel Brassó és a környék gazdaközönségét és uri társaságát. A brassói mezőgazdasági kamara elnöke, Hamsea János zernesti esperes az éjszaka folyamán váratlanul elhunyt. A halálhír óriási részvétet keltett megyeszerte.

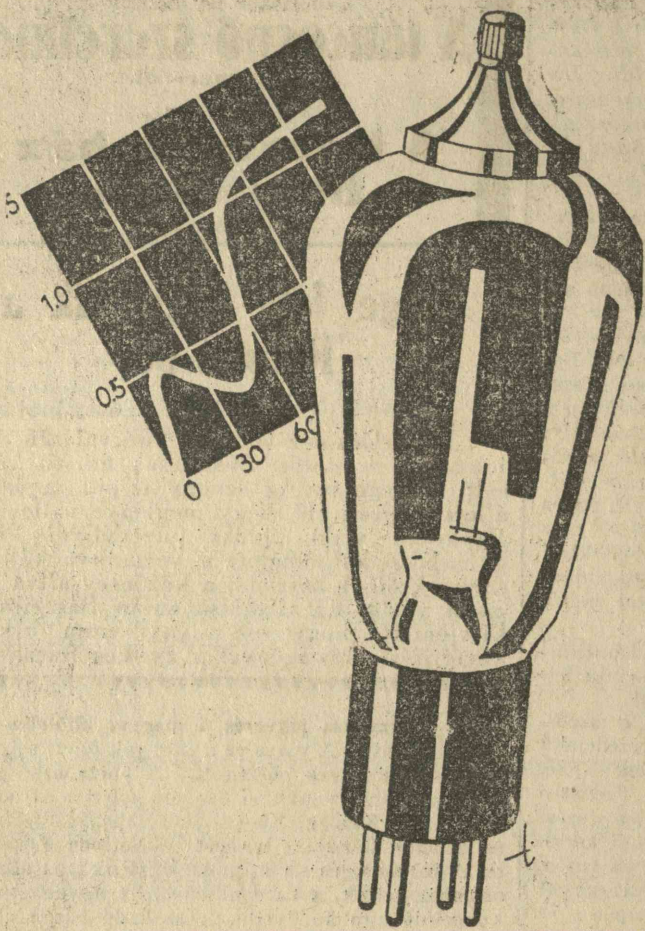
— Folynak a tanukihallgatások a kassai cigányperben. Kassáról jelenti: A cigányper tárgyalása során a bíróság rátér a vádirat utolsó pontjára: Rusznyák kereskedő meggyilkolására. Az első vádlott Filke, aki teljes beismerésben van s pontról-pontra elmeséli a gyilkosság végrehajtását. Megnevezi a bűntársait is, közöttük Rybár Pált, aki erőteljesen tiltakozik. A többi tettektársak valamenynyien megerősítik Filke vallomását, mire Rybár ismételtelen kijelenti, hogy nem tud a Rusznyák meggyilkolásáról semmit. „Haudsz!” — kiált rá Filke, — az ügyvéd tanította ki, hogy ne tudj semmiről semmit! Filkét az elnök rendreutasítja. A kihallgatások folynak.

— Másfél évig tartották zár alatt leányukat az elvetemült szülők. Az Avenue dela Gare egyik palotájában a rendőrség emberei megtaláltak egy leányt, akit szülei másfél évvel ezelőtt, mint eltűntet jelentettek be. A rendőrség névtelen feljelentésre tartott kutatást a kérdéses házban, ahol egy sötét szobában, rothadó rongyok között akadt rá a szerencsétlen gyermekre. Az elvetemült szülők egy ágyat és egy vízesvödört állítottak a szobába, ahonnan a leánynak nem volt szabad kimozdulnia. Lefeküdni csak este volt szabad s így napközben elfáradva, a vízesvödörön guggolt. Elvadult s teljesen legyengült állapotban akadt rá a rendőrség. A letartóztatott apa azt vallotta, hogy feleségét, a gyermek mostohaanyját, nem tudta meggyőzni a tett helytelenségéről.

— Szombaton este fél 10 órai kezdettel tartja az Ivria Sport Club a Maxim kabaré helyiségében fagyalt estélyét. Világvárosi jazz-band, nagy meglepetés!

— Bukaresti előfizetőink figyelmébe. Igen tisztelt bukaresti előfizetőinknek ezuton hozzuk tudomására, hogy Berkovits Gerson ur kilépett a bukaresti fiók szolgálatából és így előfizetési díjak inkasszállására nincs már jogosultsága.

— Majális. A brassói reformátusok és unitáriusok június 9-iki, vasárnapi együttes magyar majálisának közös rendező bizottsága a református tanácssteremben június 6-án, csütörtökön este 8 órakor gyűlést tart. A tagokat és érdeklődőket ezuton hívja meg az elnökség. — A brassói református és unitárius egyházak szokásos erdei ünnepélyüket ez évben együttesen tartják meg június hó 9-én, vasárnap, a Kis-Hontérus-téren. Gyülekezés reggel 8 órakor a református templomnál, ahonnan istentisztelet után fél 9 órakor indul az impozánsnak ígérkező menet az ünnepély színhelyére. A rendezőség gondoskodni fog kitűnő zenéről, ételekről, italokról és változatos szórakozásokról. Ez az együttes ünnepelés a brassói magyarság egységének jegyében kíván lezajlani s ezért a rendezőség felkéri Brassó magyarságát, hogy úgy a felvonulásban, mint az ünnepélyen minél nagyobb számban vegyen részt.

**8-szoros erősítés helyett
most 100-szoros
ha Telefunken ár-
nyékoltrácsu csövet
használ.**

**RES 044 telepüzem-
re és**

**RENS 1204 világító
hálózatból való fű-
tésre. Ennek a cső-
nek a teljesítménye
egyarányu egy dupla
magasrezgésű erő-
sítéssel.**

Telefunken-csövek

A kétfős garanciájú csövek.

Telefunken eredet — Osram gyártmány.

3242

★ **Huszonöt éves találkozó.** Huszonöt éves találkozóra hívja egybe, július 22—23-ára, Aronsohn Arnold Brassó, az 1904-ben felsőkereskedelmi végzett osztálytársait.

— **Erkölcstelen merényletek miatt letartóztatott szerkesztő.** Ungvárról jelentik: Svójse Frantiseket, a cseh távirati iroda itteni szerkesztőjét erkölcstelen merényletek miatt letartóztatták. Frantisek különben hírhedt sovíniszta, a Podkarpatski Hlasynek a volt munkatársa.

— **Felrobbant egy olasz rakétagyár.** Milánóból jelentik: A Spilimbergho közelében levő rakétagyárban robbanás történt. A kirendelt katonai csapatok az óriási füst miatt nem tudták megközelíteni a helyszínét. Tizenkét ember meghalt, ötven harmadfokú égési sebek miatt haldokolnak.

★ **Doktorráavátás.** Löbl Arnold fogarasi lakost, a baseli egyetem közgazdasági fakultásán (economie politica) magna cum laude doktorrá avatták.

— **Egy szerb repülőgép elvesztette utasát.** Ujvidékről jelentik: Az ujvidéki katonai repülőtérrel egy katonai repülőgép indult ma reggel utnak Pancsovára, mely az ottani repülőtér tisztjeinek és legénységének vitte a zsoldját. A repülőgépet Kraj Vickó pilóta vezette, rajta kívül még Dencsár Ludwig nevű mechanikus foglalt helyet a gépen. A gép a szerémi hegység felett erős szélviharba került, ami megbillentette a gépet, de a pilóta ügyesen kiparírozta a lökést és zavartalanul folytatta útját Pancsovára. Mikor leszállt a géppel, megdermedve vette észre, hogy az utasa hiányzik a hátsó ülésből. Azonnal jelentette telefonon az esetet az ujvidéki parancsnokságnak, hová időközben a Karlováchoz közel fekvő Bukovác faluból is érkezett egy telefonjelentés, miszerint a parasztnak a mezőn egy teljesen összeroncsolt, katonaruhában levő hullára bukkantak. Az ujvidéki repülőtér parancsnoksága egy bizottságot küldött ki az eset megvizsgálására, mely megállapította, hogy Dencsár mechanikus nem kötötte be magát a gépbe s így zuhant ki az ülésből, mikor a gép a szélviharban megbillent.

— **Egy régi furcsa bűnpör a marosvásárhelyi tábla előtt.** Marosvásárhelyről jelentik: Az ítélőtábla ma foglalkozott Keleti Péter cukorgyári igazgató ügyével, aki ellen kilenc vagon Ukrajnából Marosvásárhelyen keresztül Budapestre irányított cukor elszállítására címén emeltek vádat. Az állítólagos sikerkasztás még az impérium átvétele alkalmával történt volna. Keletit pár hónappal ezelőtt a törvényszék felmentette s az ítéletet most a tábla is megerősítette. Az ügyész ez alkalommal is felebbezett.

— **Magyarok világkongresszusa.** Budapestről jelentik: Augusztus 22-én megkezdődik a magyarok világkongresszusa, melyen a világ minden tájékán élő magyarok résztvesznek.

— **A Magyar Párt szervezkedési mozgalma Fogaras-megyében.** Tudósítónk jelenti: A székelyudvarhelyi nagygyűlésen elfogadott új szervezeti szabályzat értelmében szükségessé vált a vidéki pártcsoportok újjászervezése. Ez a munka Fogaras-megyében is megindult s az ottani vezetőség fáradozása következtében már is szép eredményeket ért el. Az utóbbi időben Halmágy és Kóbor községekben alakították meg a kisebbségi csoportokat, amelyeknek élére intéző bizottságot állítottak. A halmágyi csoport elnöke Csomor István, a kóbori csoport elnöke Berde Árpád református lelkész lettek. A szervezés munkáját Boér Lőrinc fogarasmegyei ügyvezető alelnök, valamint Molnár Albert és Vécsei Lajos választmányi tagok végezték.

★ **Önálló kozmetikust keresek** Bukarestbe. Ajánlatok a bukaresti kiadóhivatalba Bdul Elisabeta 60. „Kozmetikus” jelígre.

— **Megszűnt a párisi postástrájk.** Párisból jelentik: A kormány a tegnapi nap folyamán megszigorította azokat az erélyes rendszabályokat, amelyeket a postástrájk alkalmával életbeléptetett. Az erélyes fellépés nem is tévesztett hatást: a strájkot a kormánynak sikerült teljes egészében letörni. A kommunista párt minden erőfeszítése hiábavalónak bizonyult, a megfélemlített postások ma reggel mindannyian munkába állottak.

SPORT

Hétköznapi sporteredmények

Budapest: Ferencváros—III. ker. F. C. 2:1. Elsőliga-bajnokság.

Berlin: Az északnémet bajnokságért folytatott küzdelem során a Hamburger Sportverein 6:0 arányban verte Hannovért.

Bécs, Rapid Ausztria 3:1.
Sportklub—Slovan 2:2.

★

Budapest. A nemzetközi tennismérkőzésen Danet és Cochet francia indulók megverték Krepuska és Kehrling magyar versenyzőket.

★

London: Az epsom-i derby a nagy eső dacára is kitünően sikerült. A derby rekord-eredménnyel zárult. Egymillió ember vett részt s óriási összegekben történtek fogadások. Tízmillió font cserélt gazdát.

SZÍNHÁZ

Rudas Bandi jutalomjátéka

Az operettelőadások leghálásabb szerepében, az elmaradhatatlan tánckomikus szerepekben ismerte és szerette meg Brassó Rudas Bandit, a társulat kitűnő tagját, aki estéről-estére, kifogyhatatlan leleménnyel és elpusztíthatatlan jókedvvel mókázott és táncolt az operettbonyodalom komolyabban vendő jelenetei között. Rudas Bandi ezt a szerepet és az estéről-estére megnyilvánuló elismerést meg is érdemelte, mert nemcsak a hálás szerepek könnyen kihasználható részeit oldotta meg, hanem ott, ahol szükség volt arra, egészen komoly és értékes színészi tehetségről is bizonyosságot tett.

Tegnap esti jutalomjátékán, a Muzsikus Ferkó Kerekes Hupszi groteszk figurájának bravuros megjátszásáért és elkápráztató táncbravurjaiért a zsufolásig megtelt nézőtér állandóan meleg ünneplésben részesítette.

A sikerből természetesen kivették részüket a kitűnő együttes többi tagjai is, akik a parádés előadás hangulatához illő jókedvvel játszottak.

A színházi iroda közleményei

A fekete autó. Fratta Géza jutalomjátéka. Ma szenzációs meglepetésben lesz része a közönségnek. A színház Szabados Árpádnak, a társulat főrendezőjének Budapest elfogadott darabját, A fekete autót mutatja be, megelőzve a fővárosi premiert. A darab elfogadásának körülményeiről úgy az erdélyi, mint a budapesti sajtó annak idején részletesen foglalkozott és széles körben feltűnést keltett az ismeretlen Szabados drámáiról előretörése. A fekete autó kissé bizarr címe alatt egy rendkívül érdekfeszítő dráma fog leperegni a publikum szemei előtt, mely mindenkit magával fog ragadni. A fekete autó egyúttal Fratta Gézának, a társulat közkedvelt tagjának lesz a jutalomjátéka, Fehér Imre és Fekete Rózi fellépésével, elsőrendű szereposztásban kerül színre.

Biborruhas asszony. Nagy Anci jutalomjátéka. Pénteken a legújabb Gilbert operettben, a Biborruhas asszonyban tartja jutalomjátékát Nagy Anci, a színház mindenki által körülrajongott primadonnája, akit rövid ittléte alatt valósággal bálványozott a közönség. Nagy Anci egyike a társulat legkiválóbb erőinek, akinek művészeténél csak a szerénysége nagyobb és aki főrése volt a szezon kimagasló sikereinek. — Rajta kívül jelentős szerepekhez jutnak Fekete Rózi, Rudas, Fratta, Csóka, stb.

Chikágói hercegnő. Kálmán Imre világsikert aratott legújabb operettje, a Chikágói hercegnő fog színre kerülni szombaton és vasárnap este, melyre a legnagyobb ambícióval készül a színház és ragyogó befejezése lesz az erkölcsi tekintetben fényesen sikerült brassói szezonnak. A Chikágói hercegnő előadását városszerte a legnagyobb érdeklődés előzi meg.

A régi nyár. — **Mozi-helyárrakkal.** Szombaton délután fél 5 órai kezdettel rendezi a társulat második u. n. ifjúsági- és népeledadását. Színre kerül A régi nyár szenzációs revü-operett, teljesen olcsó mozi-helyárrakkal.

Tyukok a paradicsomban Kizárólag csak felnőtteknek! Szombaton este 11 órai kezdettel tartja a színház utolsó éjjeli előadását. Ez alkalommal színre kerül a „Tyukok a paradicsomban” című bohózat 1 felvonásban. Ezenkívül színre kerülnek aktuális kuplék, duettek, legújabb táncszámok. A vörös estély konferansza: Szabados Árpád.

Heti műsor:

Csütörtök: Fratta Géza jutalomjátéka: A fekete autó.

Péntek: Nagy Anci jutalomjátéka: Biborruhas asszony.

Szombaton délután fél 5 órakor, ifjúsági előadás: A régi nyár.

Szombaton este fél 9 órakor: A csikágói hercegnő. (Operett bemutató.)

Szombaton este 11 órakor: Tyukok a paradicsomban. Kizárólag csak felnőtteknek!

— **Epekő, vesekő, és hólyagkőbeteg.** valamint azok, akik hűgysavas sók túlzaprodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfira hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József víz biztos és rendkívüli kellemesen ható hashajtó s ezért sörbajoknál és prostatabetegségeknél is ajánlják. — Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

MÉRT DICSÉRI MINDENKI EZT A GYORS ZAJTALAN KOCSIT!

Nemcsak roppant erejéért — hanem mert a vele megte-
ut kellemes, nem fárasztó, ami csak hathengeres moto-
rának és hét csapágyas főtengelyének köszönhető. Nem-
csak bámulatos fékeiért dicsérik, hanem azért is, mert azok
hydraulikusak automatikus kiegyenlítéssel, és mert nem
csusztatják a kocsit semmiféle körülmények között sem.
Mert karosszériája új módon van építve, egy darabból
áll. Minden kapoc nélkül, szilárd, kényelmes, zajtalan.
Biztonsága, — kényelmessége — zajtalansága évekig való
használat után is ugyanaz marad. Ezek a tulajdonságok
teszik érthetővé az automobilszakértők véleményét: Hogy
maga a Dodge gyár — amely ugyan mindig kiváló kocsikat
épített — sem tudott eddig ilyen gyors, zajtalan és
tartós kocsit teremteni, mint az új Dodge Brothers Six.

AZ
UJ

DODGE BROTHERS

Nézet Képviselő: *Societatea Anonimă Gr. Cristea & Cie., București,*
46 B-dul I. C. Brătianu 46. Képviselő Brasso Részére:
Ladislau Elekes & Ing. Andor Mátibis, Brasso, Șirul Cetățuiei 8
DODGE BROTHERS' MOTOR CARS, DIVISION OF CHRYSLER MOTORS, DETROIT MICHIGAN

SIX

KÖZGAZDASÁG

Csak huszonnégy óráig volt érvényben a földmivelésügyi minisztérium rendelete, mely megnehezítette volna a bor exportálását

Bukarest, június 6.

A földmivelésügyi minisztériumnak ren-
delete jelent meg, mely szerint ezentúl a kül-
földre irányuló borszállítmányokhoz a földmí-
velésügyi minisztérium külön engedélye szük-
séges és ezenkívül a külföldre szállítandó bor
kémiai analízise nélkül a vasut megtagadhatja
a bor szállítását.

E rendelet megjelenése után Kreuter Fe-

A szállítás alatt lévő buzára is ér-
vényes a felemelt 16000 lejes import-
taxa

Bukarest, június 6.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a
kormány gazdasági bizottsága a buza import
taxáját az eddigi vagononkénti 6000 lejről 16
ezer lejre emelte fel. A gabonakereskedők
egyesülete nevében ma egy küldöttség jelent-
kezett a pénzügyminisztériumban és azt kérték,
hogy szállítás alatt lévő vagonok után még a
régi 6 ezer lejes taxákat számítsák. A pénzügy-
miniszter nem teljesítette a gabonakereskedők
kérését arra való hivatkozással, hogy a kör-
mány gazdasági tanácsa határozottan május
harmadikára szabta meg az új taxa számításá-
nak időpontját.

renc a német párt alelnöke felkereste Maniu
miniszterelnököt és felhívta figyelmét arra,
hogy ez a rendelet mérhetetlen károkat okoz-
hat az országnak, amennyiben súlyos nehézség
elő állítja a borexportöröket. Maniu miniszter-
elnök kijelentette a német képviselőnek, hogy
hogy azonnal intézkedni fog a földmivelés-
ügyi minisztérium sérelmes rendeletének visz-
szavonása iránt.

Iparostanonc-ügyek

A szülők és tanoncot tartó iparosok érde-
keit kívánjuk szolgálni, amidőn a közlegő is-
kolai év befejezése alkalmából közöljük általá-
nosságban a tanoncszegődtetésekkel kapcsola-
tos fontosabb tudnivalókat:

A szegődtetésnél a következő okmányokra
van szükség: Legkevesebb 4 elemi iskolai osz-
tály elvégzését tanúsító bizonyítvány, kereszt-
levél, 30 lejről szóló nyugta, mely összeget a
betegségélyező pénztárnál kell befizetni, a be-
tegségélyező orvosa által kiállított ingyenes or-
vosi bizonyítvány. Ha azonban a tanoncjelöl-
t 18-ik évét is már betöltötte, az orvosi bizo-
nyítvány nem szükséges.

A kiskorúak védelmére szóló törvény ér-
telmében csak a 14. életévüket betöltöttöket le-
het tanoncul adni. A 14 éven aluliak szegődté-
téséhez minden esetben kérni kell a munkaügyi
felügyelőség írásbeli, külön e célra szóló enge-
délyét.

★

A közoktatásügyi minisztérium 64844—
1929 számú rendeletével, hivatkozással az 1926
évben kiadott 143167—1926 számú rendeletére,
határozottan elrendeli, hogy a tanoncskolai
beíratási, illetve iskolai díj 350 lej, melyből
100 lej iskola fenntartás, 250 lej pedig tansze-
rek beszerzése céljára szolgál. Ezzel az évek
óta huzódó és állandóan sürölőadásokra okot adó
fontos tanoncsoktatási ügy került eldöntésre.

★

A brassói ipartestület iparostanonc-munka
kiállítást rendez f. é. július 7—10-én. A kiállí-
táson részt vehet minden tanonc, míg a szabá-
dulásuk előtt álló, kötelesek ezen kiállításon,
valamelyes munkát kiállítani. Az arra érdeme-
seket arany, ezüst, és bronz érmekkel és okle-
velekkel tüntetik ki. A résztvevői éhajtók
szándékukat az ipartestület titkári hivatalá-
ban jelenthetik be (Árvalház-ucca 2.).

A gabona határidőüzlet korlátozása. Buda-
pestről jelentik: Bud és Wekerle miniszterek a kép-
viselőházban szeddán a gabonahatáridőüzlet korláto-
zása tárgyában tanácskoztak, mivel a határidővel
való bórzejáték a buza árának leromlására és inga-
dozására vezet. Hir szerint a miniszterek megtalál-
ták az alkalmas módokat.

RÁDIÓ * * MŰSOR

PÉNTEK, JUNIUS 7.

BUDAPEST. 5: Az anyavédelemről. — 5.45: Hi-
rek. — 6.10: Karácsonyest Szibériában (előadás). —
6.40: Szórakoztató zenekari hangverseny. — 7.40:
Francia óra. — 8.20: Német előadás: Der Weltkrieg
im Roman. — 9.10: Gramofonhangverseny. — 10: Ka-
rinthy Frigyes felolvasása. — 10.30: Hírek. — 10.45:
Kamarazene (Koncz—Szerény—Kerpely vonóstrió).
— Utána: Cigányzene. — BÉCS. 5: utáni hangver-
seny. — 6.25: Zeneakadémia. — 9: Traviata, Verdi
operája. — Utána: Könnyű zene. — BERLIN. 9: Ün-
nepi játékok közvetítése. — BOROSZLÓ. 9: Elektra,
Richard Strauss operája. — DAVENTRY. 9: Norma,
Bellini operája. — FRANKFURT. 9.15: Lucia von
Lammermoor, Donizetti operája. — 10.45: Wagner
Siegfried-hangverseny. — Utána éjféli hangverseny.
— KATTOWITZ. 9.30: Esti hangverseny. — KASSA.
8.20: Magyar költők műveiből. — 11: Magyar hírek.
KÖNIGSBERG. 9.05: A Ninke-trió hangversenye. —
11.30: Táncczene. — MILANO. 9.30: Szimfonikus hang-
verseny. — 12: Jazz-band. — NAPOLY. 10.02: Alar-
cosbál, Verdi operája. — STUTTGART. 9: Zenekari
hangverseny. — 11: Kézzongorás jazz énekkel.

SZOMBAT, JUNIUS 4.

BUDAPEST. 5: Felolvasás. — 5.30: Hírek. — 6:
Séta az Állatkertben. — 7.25: Az Opera előadásának
ismertetője. — 7.30: Operaközvetítés: Walkürök,
Wagner operája. — 9.20: Sporteredmények. — 11.30:
Hírek. — Utána: Könnyű zene. — BÉCS. 5: Délutáni
hangverseny. — 6.30: Kamarazene. — 7.35: Magyar
nemzeti zene (hangverseny). — 9: A Schubert-szövet-
ség ünnepi hangversenye. — Utána: Könnyű zene.
— BRÜNN. 10: Szimfonikus hangverseny. — DA-
VENTRY. 10: Szimfonikus hangverseny. — KATTO-
WITZ. 9.30: Esti hangverseny. — 12: Táncczene. —
KÖNIGSBERG. 10.15: Hegedűhangverseny. — TU-
RIN. 10: Részletek Mascagni műveiből. — 12: Jazz-
band.

— Huizen város legújabb rövidhullámú rádióál-
lomása. Hollandiában egy új rövidhullámú leadó
(PHI) kezdte meg kísérleteit, melynek hullámhossza
16.88 méter és az a hivatása, hogy főleg az indiában
levő holland gyarmatok részére közvetítse a rádió-
műsorokat. — A rádiótelepet az újonnan alapított
„PHILIPS” Holland-Indiai Rádiótársaság vezeti, a
melynek rövidített neve „PHOHI.” A leadó Huizenben
van felállítva, hét alosztályból áll és maximális anód-
teljesítménye 60 kiló watt, úgy, hogy ez a leadó a je-
lenleg működő rövidhullámú telepek között a legerő-
sebbek egyike. A beérkező táviratok szerint az eddigi
próbaadásokat a tengerentúli országokban is na-
gyon tisztán lehetett hallani a PCJ elnevezés szin-
tén rövid hullámhosszra berendezett leadó után ez a
második, melyet a PHILIPS rádiótársaság épített.

E. M. DELL:

Maud szenvedése

Fordította: Sárosy Bella

112

De Jake erre nem volt hajlandó.

— Fiam, Capper tudja mit kell tennie! — mondta.

— Bizd csak rá!

És Bunnynak ebbe bele kellett nyugodnia. De Jake-kei szemben különben is sohasem makacsodott. Sokkal szorosabb volt a barátságuk. Jakének a szó szoros értelmében határtalan befolyása volt Bunny fölött.

De a fíu minden nappal növekedő türelmetlenségét neki sem sikerült egészen elfojtania. Mert ez napról-napra hevesebb lett.

A hónap közepe felé, egy meleg délutánon, Maud a zongora mellett ült és az ápolónő távollétében zenével igyekezett Bunnyt megnyugtani. Mert a zenét Bunny nagyon szerette. Ekkor lépteket hallott a szobában. Visszaforduzott.

Saltash lord néhány nap óta távol volt. De Maud ma félig-meddig várta. Mert Charlie sohasem maradt el sokáig.

— Charlie, miért... — fogott szóba egy gyors üdvözlő mosollyal, de nyomban elhallgatott.

Nem Charlie, hanem Capper állt előtte.

Maud arcán pusztán meglepődésnél sokkal több tükröződött. Ez későbbben észbe jutott. Mert Capper legelső szava egy bocsánatkérés volt. Bár, miközben elmondta, sajátságosan mosolygott.

— Végtelen sajnálom, hogy megijesztettem. Nem jött volna szabad így meglepnem! Csak azért mertem megtenni, mert azt hittem, hogy félig-meddig várt és el volt készülve jöttömre.

Maud elment a zongorától. Két kezét Cappernek nyújtotta.

— Hát mégis eljött! — mondta.

Üdvözlő mosollyal, de minden szívélyesség nélkül. A szíve vadul lüktetett. Egyszerre jéghidegnek érezte egész testét, mint aki váratlanul pincébe zuhan.

Capper a keze fölé hajolt. És Maud látta, hogy a szeme elcsúszlik fölötté.

— Nem akar Bunny fölül hallani? — kérdezte kitérően.

Capper mosolygott.

— Annyira ismerem a munkámat, hogy nem is kell Bunny fölül kérdezősködnöm! — mondta szárazon. — Tudom, hogy a gyerek határtalanul szeretné kipróbálni az erejét! De magunk között mondván, ez életének legnagyobb csalódását jelentené. De hogy baba nem lesz belőle, arról kezeskedem, azért ne aggodjék miatta!

Aztán felemelte és a világosság felé tartotta Maud kezét és kritikusán keresztül nézett rajta.

— Mondja kedves Boltonné asszonyom, mivel él? Levegővel?

Maud akaratlanul is kénytelen volt nevetni.

— Biztosítom, hogy nagyon jól élek! De nem tudok meghízni, nincs rá hajlandóságom!

Capper morgott valamit és sárga szakállát húzogatta.

— Tudja, hogy rettenetesen megfogyott azóta, hogy legelőször szerencsém volt látni?

Maud tiltakozva megrázta a fejét.

— Oh dehogy! Ez csak képzelődés az Ön részéről.

Capper is megrázta a fejét, de ő rosszalólag.

— Az én képzelődésem mindig tényekkel szokott táplálkozni! Jake nem vigyáz Önre! Az ember azt hihetné, hogy lassan éhenhalatja.

— Oh dehogy! Legkevésbé sem! — tiltakozott

Maud most már szenvedélyesen. — Jakének ehhez semmi köze! Semmi dolga vele mostanában! Nagyon el vagyok foglalva Bunnyval és Jakeben van annyi belátás, hogy nem akadályoz meg ebben!

— És vajon okos dolog-e ez az Ön részéről? — kérdezte Capper olyan hangon, mint aki nem is vár feleletet.

— Meg aztán, nem is Jake kötelessége, hogy rám vigyázzon! — folytatta Maud olyan hevesen, hogy szinte elfulladt bele.

— Akkor igazán nem tudom, minek vannak férjek a világon! — jegyezte meg Capper szánakozó mosollyal. — Mert bolond dolog Önre bízni, hogy vigyázzon magára!

Maud keze öntudatlanul megragadta az orvosét.

— Kérem, nagyon kérem, ne szóljon erről Jakének! — könyörgött kétségbeesetten.

Capper atyáskodó bízattással megveregette az ő kezét és másról kezdett beszélni.

— És mit fog csinálni, ha Bunny nem lesz itt? — kérdezte.

(Folytatása következik.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó ára 6 lej. — Vastagabb betűvel 12 lej. — Alást keresőknek 25 százalékos engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 60. — lej. Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen megjelenést adunk. Hirdetési díjak előre fizetendők. Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdezősködésekre válaszoltunk.

VÉTEL - ELADÁS

„Uránus“ Kereskedelmi és Közvetítő ügynökség. Brassó, Fekete-utca 62 sz., I. em: mindennemű megbízást elfogad, házasságokat korektül közvetít.

Segélmotort 6000 motorkerékpárt 20 ezer lejtől kezdve szállít: „Motorica“ Arad. képes árjegyzéket 20 lej ellenében 11889

Kerékpár, írógép, varrógép, gramofon legolcsóbban beszerezhető részletek Eliász műszerész-nél. Stt. Gheorghe. 12049

4 üléses Wanderer, üzempékes jó állapotban 30.000 lejért eladó. Cim 12104 sz. alatt a kiadóban

Eladó üzempékes mobil-tractor benzín és gőzcséplők, külön is, autók stb. Levelekre nem válaszolok. Szöcs Pál, Zajzonit 32, Braşov. 12110

Egész nagy és egy kisebb jégszekrény eladó. Fekete-utca 8. 12113

Timár műhely jó forgalmu helyen eladó. Cim Ráduly Gábor timár, Ghl. mes faget, jud Ciuc. 12133

Vadonat-uj alig használt „Oldsmobil“ luxusautó olcsón eladó. Drotleff-garázs, Hosszu u. 145. 12139

Jókarban levő hibátlan írógépet megvételre keresek. Weiszleier Kálmán. Kapu-utca 64. 12145

Sonka, elsőrangú teli-szalámi, füstölt karaj, Császárhus, sós és füstölt szalonna egy tételben jutányos áron eladó. Hitelképes vevőknek fizetési kedvezmény. Máté, Braşov, Vasut-utca 45. 12180

Kaszálógép, szénagereblye, Cormick-féle arató-kötőző gép, kettős krumplifőző üst eladó. Nagyajtán, özv. Péterffy Sándornénál. 12166

Ház 2 üzemhelyiséggel, 3 szoba-konyhával, forgalmas helyen kedvező árral eladó. Gergely László, Sumuleu-Ciuc. 12172

Butor használt, garantált tiszta, azonnal olcsón eladó. Polcz, petroleumgyár, Braşov. 12169

3 holdas kert 4 szobás lakással

(villanyvilágítás) Brassó

Postarét 15. alatt kiadó

Bővebbet a SAXONIA hirdető irodában Brassó, Kolostor-utca. 12164

Csikszeredában Brătianu utca 20 szám alatt egy hajtó kocsit eladó. 12173

Olcsón eladó családi-ügy miatt teljesen üzempékes 800-as cséplőgép motorral. Bálint Dánielné, Cristur — Székelykeresztúr, jud. Odorheiu. 12185

Veszek tüzfűt, fűtővet, bűkköt vagontételben. Bucureşti, Sfintii Apostoli 35, et. 11. Scara B. Imfluge. 12187

Megvételre keresek 2500-300 m/m csucstávolságú prizmaszerglassapadot, egy fűtőgépét 25 m/m fűtőátmérőig 500-600 m/m kinyúlással. Ajánlatokat részletes leírással, Phoenix, Cluj Regele Ferdinand No. 118. 12186

Fürdőhelyen jó forgalmu vegyes üzlet berendezéssel szalon italengedéllyel, mézarszékekkel, három szoba-konyha, beültetett kerttel, családi okok miatt azonnal átadók. Cim 12175 szám alatt a kiadóban.

Bármilyen gyártmányú cséplőgépbe rendelésre: rekrázó és szalmarázó tengelyeket készítenek. Vállalunk minden szakmába vágó gépjáratást Tóth Testvérek, Brassó, Kereszt-utca 12. 12188

Bányavárosban jól bevezetett hirdetőpózt, kölcsönkönyvtárral eladó. Átvételhez circa hatvan ezer lej készpénz szükségeltet. Cim 12182 szám alatt a kiadóhivatalban.

ÁLLÁST NYER

Gyárüzem román. vagy tökéletesen románul tudó művezető gépészt keres. Cim 12185 szám alatt a kiadóban

Két segédet rövid-áru szakmában azonnal felvevünk, ugyanott tanuló is felvétetik fizetéssel. Szabómesterek Arucsarnoka, Braşov, Str. Mihai Weiss 5. 12171

Egy megbízható férfi vagy nő, ki a heti és országos vásárokon rövid áruval foglalkozna, kellő garancia mellett azonnal felvesszünk. Szabómesterek Arucsarnoka, Braşov, Str. Mihai Weiss 5. 12170

Szívünk mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szerető jó édesapa, testvér, fíu, sógor és rokon

Bölöni Viktor

életének 51-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 6-án megszűnt élni.

Drága halottunk hült tetemét f. hó 8-án, szombaton d. u. 5 órakor fogjuk a Pe tocile 3. sz. alatti gyászházból a ref. temetőbe örök nyugalomra helyezni.

Drága halottunk pihenj csendesen!

Brassó, 1929. június 6-án.

A gyászoló család.

2 szakképzett önálló munkás cukrászség azonnal felvétetik. Vári cukrász. 12178

Fehérnemű varró- és felvétetik, Hosszu-utca 48 sz. 12176

ÁLLÁST KERES

Házvezetői állást keres középkorú urinő, ki kitűnően főz és háztartás vezetéséhez mindenben ért. Özv. Szabóné, Brassó Vár-utca 80. 12179

Fürdős házaspár masszázst tyukszemvágást hydrotropiát végeznek, bár milyen fürdőt vállalnak. Ajánlatokat „Fürdős“ 12165 jellege alatt a kiadóhivatal továbbít.

Műszaki és mérleggyári gyakorlattal rendelkező mérlegképes könyvelő levelező, magyar, német, román nyelvismeretekkel az adminisztrációs teendőkben teljesen jártas azonnalra állást keres. Erdélybe és Regátba is megy. Cim 12168 szám alatt a kiadóhivatalban.

LAKÁS

Lakást, takarítást és kiszolgálás ellenében kaphat gyermektelen házaspár, egyedülálló urnál, férfi eddigi foglalkozását folytatja írásbeli jelentkezések kiadóhivatalba küldendő „Rendes“ 12177 jellegére.

Műhelynek alkalmas helyiséget keresek, lehetőleg a Kapu-Weisz-Mihály-utca vagy Főter közelében, közvetlőt díjazok. Cim 12184 sz. alatt a kiadóban.

VEGYES

Építkezés A hidvégi ref. egyházközség az iskolaépület és iskolaszolgai lakás általános javítására és átalakítására zárt írásbeli és nyílt szóbeli versenytárgyalást hirdet 1929 június 16-án délután 2 órára. Tervek és feltételek a ref. lelkész hivatalban tekinthetők meg. Házig (Hidvég) jud. Treiscaune (Háromszék). 12020

Fodrász üzlet teljes be- rendezéssel haszonbérbe kiadó. Érdeklődni Lázárnál. Hátulsókőbánya 1.

Megnagyobbított apertúra- és festőműhelyünk a következő bémunkákat vállalja: mindenféle pamutszövet apertúrája, gyapju- és pamut festés, csomóban és darabban, (legalább 25 kg. partikban) „Itag“, Brassó, Hosszu-utca 82. 12189

Műhelyáthelyezés. Ungár Fülöp kárpitos, műhelyét Árvaház-u. 31 szám alá helyezte. 12183

Társ kerestetik három-százezer lejjele, nagy hasznót hozó üzemből levő speciális vállalkozás iradá, pénztárnoki teendők végzésével, családi lakással, gyümölcsösökkel. Levelek „Rentabilis“ 12174 jellegére a kiadóba.

Rendeléseknél hivatkozzék lapunkra!

Románul tanulók

ne fogadjanak el mást, csak a Dr. Dávid-féle Román-Magyar és Magyar-Román szótárt és a hozzávaló Román nyelvtant. — Brassói Lapok Könyvosztálya kiadása.

Vásároljon

ELBE

harisnyagyáruházaiban
Kapu-u. 50

Gyári áron!

Nyomatott a Brassói Lapok nyomdavezetőségének körforgógépén. Braşov—Brassó.